Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гарамнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана | № 129 (14240) | 1976 оной июнийн 2, среда | Сэн 2 мүнгэн

ТАРИЛГА—76

АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

ЭРХИМ ШАНАРТАЙГААР...

...най республикын таряашад болон механизаторнууд ...и табан жэлэй түрүү... жэлдэ ороохото болон ...д ургамалнуудай баян ...а абахын түлөө тэмсэнэ. ...ээ жэлдэ бүри үндэр ... абахын тулада хүдөө ...ын хүдэлмэрилэгшэд ...дохо ёhотой гэhэн ...С-эн XXV съездын ...эбэри бодото дээрэнь ...үүлхэ замда мүнөө яба... байhан хабарай тарилга ...шухала удха шанартай ...

...нхэнэй аймагай Ленинэй ...жэтэ колхоздо энэ та... горитой хүдэлмэри ...гдаа. Тус ажахы хам... дээрээ 4340 гектарта ...ото, 868 гектарта тэ...эй ургамалнуудые тари... ёhотой. Баян ургаса аба... тулада юун хэгдээ гээ...

...рилга хэгдэхэ бүхы тал... ехэнхинь эртын болон ...ай паар болоно. Гадна ... үтэгжүүлгэ оруулха ...лмэри саг соогоо, hай... үнгэргэгдөө hэн. Жэ...хэдэ, 500 гектар эртын ...та, 2013 гектар газарта ... минеральна үтэгжүүл...үүлагдаhан байна. Энэ ... hүүлэй үдэрнүүдтэ ... ябуулагдаhан зандаа. ...лхозой правлени, парт... комсомолой комитет ха... тарилгын урда эмхид... ойлгууламжын гори... хүдэлмэри ябуулаа. Ме...аторнуудаа зохид соонь ...рилан табиха асуудал ...соогоо шиидхэгдэhэн юм. ...а тарилгын эхилхын ур...тээ механизаторнуудай ...тын суглаан зарлагдажа, ...арилгын үедэ дүүргэгдэ... ...рил...онууд тодорхойлог... социалис уялгануудые ба...гдан абтаа hэн. Мүн мү...нэй гурим зүбшэн хэл...жэ, гуримшуулагдаhан ...

...э гуримай ёhоор полидо ...рэй тэмдэг хоёр удаа, ...н хабарай тарилгын, ... ургаса хуряалгын ...эр олгогдохо болоhон. Тиихэдээ полидо шана... тэмдэг олгохо ёhо гури... эрилтэнүүд тодоруу... Энэ талаар хүдэлмэ... ябуулха тусхай комисси болгогдоод, мүнөө ажа... ябуулжа байна. ...идо Шанарай тэмдэг олгохо тухай КПСС-эй обкомой, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол соо энэ ушарта материальна болон моральна урмашуулга үргэнөөр хэрэглэхэ тухай онсо заагдаhан байдаг. Тиимэhээ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздошье горитой юумэн хэгдээ. Жэшээлхэдэ, даажа абаhан полиингоо гектар бүхэнhөө 25 центнер ороohо сохижо абаhан, тарилгын болон хуряалгынгаа бүхы хүдэлмэриие болзор соонь, шанар hайнтайгаар хэhэн бригадын гү,али агрегадай гэшүүдтэ салингайнь 50 процентнь нэмэлтэ түлөөhэн болгогдожо үгтэхэ юм. Хэрбээ гектар бүхэнhөө 28 центнер абаа haань, 75, 30 центнерhээ дээшэ болгоо haань, 100 процентдэ энэ түлөөhэн хүрэхэ жэшээтэй.

Эдэ мэтын эмхидхэлэй болон ниитэ политическэ хэмжээ ябуулгануудай ашаар хабарай тарилга ехэ hайнаар, гуримтайгаар үнгэржэ байна. Хамта дээрээ 46 трактор таряалан дээрэ гаранхай. Эдэнэрэй арбаниинь тарилгын агрегадуудые шэрэнэ. Бэшэниинь газар хахалха, борнойлхо, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха хүдэлмэридэ табигданхай.

Шулуутын отделениин механизатор Д. Ш. Халудоровой хүтэлбэрилдэг агрегадай гэшүүд тарилгын эхилhэнhээ хойшо 328 гектар газарта тарилга хээд байна. Халаанайнгаа даабариин ёhоор 40 гектарта иимэ ажал хэхэ ёhотой аад, 43—45 гектарта хүргэжэ шадана бшуу. Харин А. С. Халудоровай агрегадайхид даабаряа 5—10 гектараар үлүүлэн дүүргэжэ, түрүүшүүлэй тоодо баhал гаранхай байна. Т. Т. Дугаров, В. Ф. Герасимов болон бусадай даадаг агрегадуудые эндэ мүн лэ нэрлэмээр.

Тоорын отделениин механизаторнууд баhал hайнаар ажаллана. А. М. Манзарханов С-100 түхэлэй трактор жолоодоно. Тиихэдээ 280 гектар газарта культиваци хээд байна. Халаан соо 34 гектар газарта иимэ ажал хэхэ даабаритай аад, 50—55 гектарта хүргэжэ шададаг байха юм.

Механизаторнууд В. Л. Гергенов, С. Б. Мурдонов гэгшэд Т-4 түхэлэй тракгораар газар хахалхадаа, халаанайнгаа даабариие 5—6 гектараар үлүүлэн дүүргэжэ, 80—85 гектар газарта hайн шанартай хахалалга хэhэн байха юм.

Минеральна үтэгжүүлгэ хүрьhэндэ оруулха ажал ябуулагдаhан зандаа гэжэ дээрэ хэлээ hэмди. Н. М. Доржиев, В. Г. Мо...юев гэгшэд энэ талаар онсо шалгарна. Эдэнэр 551 гектар газарта үтэгжүүлгэ оруулаад байна бшуу. Харин Ж. Н. Танхаев 200 га газарта энэ шухала хүдэлмэри хээ.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряашад болон механизаторнууд бүхы таряалангайнгаа гектар бүхэнhөөнь дунда зэргээр 17—18 центнер ороohо хуряажа абаха зорилго урдаа табинхай. Энэ хэлэhэндээ хүрэхын тулада тэдэнэр иимэ ехэ ажал хээд, хэжэ байна ха юм.

Колхозой партком, комсомолой комитет тарилга дээрэ хүдэлжэ байhан зоной дунда ниитэ-политическэ горитой хүдэлмэри ябуулна. Тиихэдээ нэн түрүүн социалис мүрысөөнэй эмхидхэлдэ онсо анхарал хандуулдаг юм. Энээндэнь агитаторнуудай бүлэг ехэ туhаламжа үзүүлжэ байдаг. С. Д. Шойбонов, Г. С. Шойбонов, Б. С. Татаров, Г. А. Дашиев, С. С. Янданов, В. Д. Хандиров, П. Р. Зарбуев, К. Ш. Петушкеев гэгшэд мүрысөөнэй дүнгүүдэй гаргагдамсаар таряалан дээрэ гаража, эдэниие бултанда гансата мэдээжэ болгохын тулада ехэ оролдосо гаргана. Онсо шалгарhан механизаторнүүдтэ дамжуулгын улаан вымпелнүүд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдадаг. Гадна эдэнэрэй нэрээр ажалай алдар солын Улаан туг үргэгдэдэг заншалтай.

Мүнөө эртын ороohото ургамалнуудые тариха хүдэлмэри түгэсхэхэ болоод байна. Энэ үедэ хүн бүхэн бүри hайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха уялгатай. Тиимэhээ коллектив бүхэндэ ябуулагдадаг ойлгууламжын хүдэлмэриие бүри hайжаруулха шухала.

Г. БАЛДУЕВ.

БҮХЫ ЮУМЭН—БЭЛДЭЛГЭhЭЭ

Хоринн совхоздо хабарай тарилга элдэб шалтагаанhaa боложо, нилээд унжагаираа. Түрүүшын үедэ эмхидхэлэй болон хүтэлбэрилгын дутагдалнууд үзэгдөө. Тус совхоздо механизаторнууд, сеялкэшэд олоор дуталдаhан байгаа. Тиимэhээ хабарай тарилгые хаha сагтань үнгэргэхын тула ажахын хүтэлбэрилэгшэд элдэб арга бэдэрhэн байна. Тарилгын хүдэлмэридэ барилгашад, хонишод СПТУ-гай hурагшад хабаадуулагдаа. Тиигэжэ тэдэнэй дүй дүршэл багатай дээрэhээ ажал хүдэлмэридэнь дутуу дунданууд үзэгдөө haаб даа.

Эдэ бүгэдэ тухай аймагай «Шэнэ Үдэ» газетэдэ бэшэгдэhэн юм. Тэрээнhээ ажахын хүтэлбэрилэгшэд зүб тобшолол хээ гээд тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Түрүүшын үедэ дайралдаhан дутагдалнууд түргэн усадхагдажа, совхозой тарилгын хүдэлмэри урагшатайгаар ябуулагдажа эхилээ.

Ажахын таряашад шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ 1425 гектар шэниисэ, 150 гектар хара таряа, 200 гектар ешмээн, 590 гектар обёос тариха түсэбтэй юм. Тэдэнэр хара таряагаа тарижа дүүргээд, шэниисэ ешмээн хоёрой тарилгые ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь. Тиихэдэ совхозой 1 отделениин механизаторнууд шэниисын тарилга үни дүүргэжэрхёод, обёосоо габшагай шангаар тарижа байнхай.

Бидэнэр совхозой Ааланай отделениин полевой станда хүрөө hэмди. Эндэхи полевой станда механизаторнуудай ажалай ябасые харуулhан самбар хүнэй анхарал татама газарта хадагданхай. Механизаторнуудай социалис мүрысөөнэй дүнгүүд 5—5 хоногто гаргагдажа, тэрэ самбарта бэшэгдэнэ. Мүн социалис мүрысөөнэй гурим, поли бүхэндэ шанарай тэмдэг олгохо тухай КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол эли газарта хадаатай.

Таряашадай хүдэлмэри тэдэнэй ажалай эрхэ байдалhaa, эдеэ хоолhoo сэхэ дулдыдадаг. Тиимэhээ механизаторнуудай эдеэ хоол hайжаруулхын, элбэгжүүлхын тула совхозой хүтэлбэрилэгшэд яhала оролдолго гаргаhан байна. Механизаторнууд полевой станда үдэрэй 4 дахин халуун хоол бариха аргатай.

Хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ таряашад, механизаторнуудта ажалай hайн эрхэ байдал олгохын тула совхозой хүтэлбэрилэгшэдэй ехэхэн анхарал хандуулжа байhыень hайшаамаар. Совхозой хоёр отделенидэ мүнөө полевой стан баригдажа байна. Жэшээнь, хоёрдохи отделенидэ баригдажа байhан томо байшан соо хамтын байра, улаан булан, столово, кухни байха юм. Тэрэнэй барилга июнь hарада дүүргэгдэхэ юм.

— hайн полевой стантай болоо haa, ажалай сагые алмахада, мүн таряашадай дунда соёлой, ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулхада, ехэ hайн байха зэргэтэй,— гэжэ совхозой директор В. Т. Тугдумов хөөрэнэ. — Зунай үедэ тэндэ hургуулиин hурагшадые байлгахабди. Тэдэнэр сэбэр агаарта амархаhaa гадна, совхоздо туhалалсаха бшуу. hурагшад хонидой ноohо хайшалалгада, үбhэ хуряалгада хабаадаха байна.

Удаань энэ отделениин Ехэ-Хүл гэжэ газарта хүрэбэбди. Эндэхи 170 гектар газарта оньhожоруулагдамал 4 агрегат обёос тарижа байба. Мүнөө 120 гаран гектарта тарилга хэгдэнхэй.

Эрхим hайнаар ажаллажа, бусад нүхэдтөө жэшээ харуулжа ябадаг механизаторнууд эндэ олон. Тэдэнэй нэгэн Б-Г. Жалсанов болоно. Энэ нүхэрэй агрегат үдэрэйнгөө даабари хододоо 120—130 процент дүүргэнэ. Жэшээнь, табан хоногой туршада 125 гектарта тарилга хэхэ даабаритай байбал, тэрэнээ 169,5 гектарта хүргөө. Тэрэнэй хүдэлмэриин шанар мүн лэ hайн. Нүхэр Жалсановай агрегат дамжуулгын Улаан тугта, 30 түхэриг мүнгэн шанда хүртөө. Механизаторнууд Н. Цырендоржиев, М. Хазагаров гэгшэдэй даадаг агрегадууд ажалдаа шалгарна.

Паар хахалалгада тракторист Р. Раднаев бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана. Даажа абаhан ДТ-75 түхэлэй трактораараа 5 үдэрэй туршада тэрэ 32,5 гектар хахалха даабаряа нилээд үлүүлнэ. hайн ажалайнь түлөө энэ нүхэртэ дамжуулгын Улаан туг, 10 түхэриг шан барюулагдаа. СПТУ-гай hурагша Н. Очиров паар хахалалгада габшагайгаар хүдэлжэ, хоёрдохи hууридa гараhан байна.

Аймагай газетэдэ бэшэhэнэй hүүлээр тус ажахыда тарилгын шанарта ехэ анхарал хандуулагдадаг болоо. Эндэ нэгэ жэшээ дурдамаар. Хоёрдохи отделениин Наринай-Адаг гэжэ газарта Ц. Цырендоржиевай агрегат шэниисын тарилга далантайгаар хэhэн байгаа. Тэрэнь элирүүлэгдэжэ, механизаторнууд тэрэ полидоо дахин тарилга хэхэ баатай болоо hэн. Механизаторнуудай элдүү рилhэн, тарилга хэhэн поли дээрэ тэдэнэй нэрэтэй хабтагайханууд хадхагдадаг болонхой.

Табан жэлэй түрүүшын хабарай тарилгын хүдэлмэри Хоринн совхоздо үргэлжэлhөөр. Энэ хүдэлмэриие саг болзор соонь, шанар hайнтайгаар үнгэргэхын тула совхозой механизатор, таряашан бүхэн оролдоно.

Д. ГАРМАЕВ, манай корр.

Хоринн аймаг.

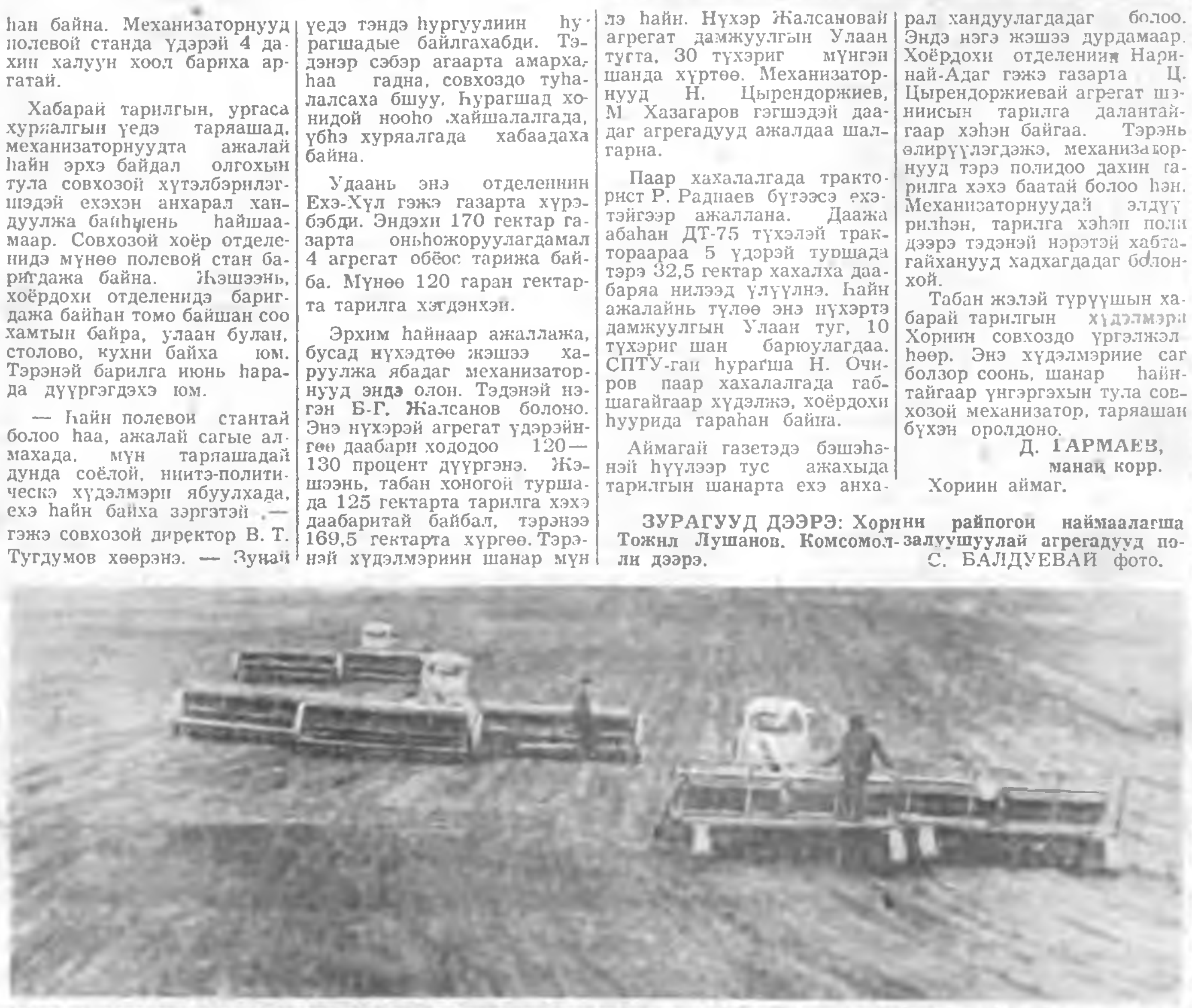

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Хоринн районой наймаалагша Тожил Лушанов. Комсомол-залуушуулай агрегадууд поли дээрэ. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

МОСКВАДА ГАСТРОЛЬНУУД ДҮҮРЭБЭ

...да майн 31-дэ ССР ... Академическэ Бага ... филиалай сценэ дээ... Намсараевай нэрэм... ...ряадай гүрэнэй драм... ...троль хэжэ дүүр... «Тайшаа...гай ташуур» ...улшынгээ спектакль ... КПСС эй ЦК ...итбюрогой гэшүүндэ ..., СССР-эй культурын министр П. Н. Демичев, РСФСР-эй культурын министр Ю. С. Мелентьев, тэдэнэй орлогшонор нүхэд Воронков, Милов, ВТО-гой түрүүлэгшэ, СССР-эй арадай артист, Социалис Ажалай Герой М. И. Царёв болон бусад харюусалгата нюурнууд байба. Москвагай олониитын түлөөлэгшэд буряад литературын үндэhэ hуури табигша Хоца Намсараевай пьесээр табигдаhан спектаклине хани халуунаар хүлеэн абаа. СССР эй культурын министр П. Н. Демичев театрай коллективтэ хандан, амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Ниислэл хотоhоо мордохынгоо урда тээ бүлэг буряад артистнар КПСС-эй ЦК-гай культурын таhагта, мүн РСФСР эй Культурын министерствэдэ болоhон уулзалгада уригдаhан байна. Буряадай драмтеатрай творческо тоосоон Москвада hайн үнгэрбэ.

Ц. БАЛБАРОВ, Х. Намсараевай нэрэмжэтэ драмтеатрай директор.

...хааминай малшадай үүсхэл халуунаар дэмжэгдэнэ

ХҮРШЭНЭРЭЙНГӨӨ ЖЭШЭЭГЭЭР

... Далахайн совхозой ... бүхы хүдэлмэришэд ...партиингаа XXV съез... түүхэтэ шиидхэбэри... ажалай ехэ дэбжэл... оршон байдалда угтан ... тэдэниие бодото д... ...бэелүүлхэ тэмсэлдэ жаг... Съездын материал... ажалшадта тайлба... ойлгуулха талаар гори... ...жал ябуулагдана. Поли... hуралсалай кружо... коммунистнууд съез... материалнуудые шуда... агитатор болон полит... ...рматорнуудай семинар ...гэгдөө. Тэдэнэр холын ...та ошожо, хөөрэлдөө... үнгэргэнэ, соёлой ...нда лекци уншагдана.

...нөө ниитын адууhа ма... үбэлжэлгэ дүүрэнтэжэ, ...андаа сүм оробо. Тии... малшадан ээлжээтэ үе ...най бэлшээриин хаhа ... Аймагаймнан СССР-... жэлэй ойн нэрэмжэтэ ...зой малшад зунай бэл... ...риин үедэ эбэртэ бодо ... толгой бүриин шэг... ...е үдэртөө дунда зэр... 1.000 граммhaa бага ... нэмээхэ социалис ...уудые абаад, респуб... мал адуулагшадта ...han байна. Тэрэнииень ...-эй обкомой бюро, рес... ...кын Министрнүүдэй hайшаагаа.

Манай совхозой мал адуулагшад хүршэнэрэйнгөө абаhан социалис уялгануудые ехэ hонирхолтойгоор зүбшэн хэлсэhэн байна. Тиигэхэ зуураа өөhэдынгөө арга боломжонуудые тоолоjо үзөөд, энэ жэлэй зунай бэлшээриин үедэ социалис шэнэ уялгануудые баталан абаба. Мүнөө бүхыдөө 2.400 гаран толгой эбэртэ бодо мал 20 гүүртэдэ хубаарилагдаад, Зэдын эхинэй, Хохюуртын, Сайханайн, Мүльhэтын, Сэхирэй, hонгиньын бэлшээринүүдтэ гаргагдаа. Бүхы совхозоороо үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 900 граммhaa бага бэшээр ехэ болгохо зорилго малшаднай табинхай.

Холын бэлшээридэ гаргагдаhан гүүртэнүүдтэ ажаллахаар дүршэл ехэтэй малшад томилогдонхой. Олонхи гүүртэнүүдэй коллективүүд зунай үедэ дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абаа. Коммунистнууд Ламажап Дашеев Зэгбэ Гомбоев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг гүүртэнүүдэй малшад үхэр бүхэнэй шэгнүүрые үдэртөө 1.100 граммаар ехэ болгохо зорилготой.

Мал ажалда үнинэй хүдэлжэ, дүршэл ехэтэй болоhон малшад Санжит Дамдинова, Николай Дампилов, Ринчин Доржиева болон бусад урид абаhан уялгануудаа шэнэлэн хаража, үхэр бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдэ 1.000—1.050 граммаар дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэбэ. Дурсагдаhан нүхэд адууhа мал харууhалха талаар өөhэдын «нюусатай» болоhон ажалда харюусалгатайгаар хандадаг байха юм.

Совхозой мал адуулагшадай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ажахымнай Енгорбойн совхозой коллективтэй хэдэн жэлэй туршада мүрысэнэ. Энэ жэлдэшье мүрысөөнэй договор баталагдаа. Тиихэдэ гүүртэ бүхэнэй коллективүүд хоорондоо мүрысэдэг гуримтай. Мал адуулагшадай социалис мүрысөөнэй гуримда зарим тэды хубилалтанууд оруулагдажа, тэдэниие моральна болон материальна талаарнь урмашуулха хэмжээнүүд хараалагдаа. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые саг соонь гаргажа, малшадта дары мэдээсэхэ талаар ажахын партбюро, профсоюзай рабочком хэмжээнүүдые абанхай.

Малшаднай зунай бэлшээриин хаhада урдананхиhаа hайнаар бэлдэhэн байна. Бүхы гүүртэнүүдэй малшадай гэр байранууд, малайнь хашаа хорёо hэльээгдэн заhабарилагданхай. Холын бэлшээридэ гаргагдаhан малда зунай үедэ гүйсэд хүрэхэ тэжээлэй дабhан бүри үбэлдөө абаашагдаhан байгаа.

Бэлшээриин үедэ мал адуулагшадые соёлой, худалдаа наймаанай, медицинын, ажаhуудалай талаар hайса хангаха хэмжээнүүд хараалагдаа. Малшадай абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ зохид бэрхэ байдал хангаха хэрэгтэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд онсо анхарал хандуулна.

Малшадайнгаа урдаа табиhан зорилгонуудаа дүүргэжэ, арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ мяха гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорhоонь урид бэелүүлхэ аргатай байhанда этигэнэбди.

Б. БАЛДАНОВ. Далахайн совхозой партбюрогой секретарь.

Захааминай аймаг.

ШЭНЭ ТАСС hОНИН

Филиппинын президент Москва ерэбэ

Филиппинын Республикын Президент Фердинанд Э. Маркос ба Имельда Ромуальдес Маркос СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Совет правительствын уряалаар майн 31-дэ Москва ерэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тусхай тушаалтад Филиппинын Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэhэн аэродром дээрэ Фердинанд Э. Маркосые, тэрэнэй hамгые, мүн эдэнэртэй хамта ерэhэн тусхай тушаалтадые угтаа.

* * *

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй правительство Филиппинын Республикын Президент Фердинанд Э. Маркосой, Имельда Р. Маркосой хүндэлэлдэ майн 31-дэ Кремлиин Ехэ ордон соо обед эмхидхэбэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо К. Т. Мазуров, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад тусхай тушаалтад тэрээндэ хабаадаа.

Хани ёhоной оршон байдалда үнгэрhэн обедэй үедэ Н. В. Подгорный, Фердинанд Э. Маркос үгэнүүдые хэлэбэ.

СОВЕТ-ФИЛИППИНЫН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

Совет-Филиппинын хөөрэлдөөнүүд майн 31-дэ Кремль соо эхилбэ.

Совет талаhaa — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков;

Филиппинын талаhaa — Филиппинын Республикын Президент Фердинанд Э. Маркос, гадаадын хэрэгүүдэй министр Карлос П. Ромуло, финансын министр Цесар Вирата, промышленностиин министр Висенте Патерно, ниитын информациин министр Франсиско Татад хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадана.

Хани ёhоной, бүтээмжэтэй hайн оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ совет-филиппин хоёр талын харилсаа холбоо тогтоожо хүгжөөхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна. Советскэ Союзай ба Филиппинын Республикын хоорондохи харилсаан амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёhонуудта үндэhэлхэ» зэргэтэй гээд этигэн найдажа байhанаа хоёр тала мэдүүлээ. Энэнь совет, филиппин арадуудай аша туhада, Азии болон бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, аюулгүй байдал бэхижүүлгын аша туhада харюусаха байна.

Хоёр талые hонирхуулhан уласхоорондын гол шухала хэдэн асуудалнуудаар мүн лэ hанамжаяа хэлсэбэ. Азии түбидэ эб найдамдал хангаха, тогтууритай hайн байдал тогтоохо хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаа. Энэ райондохи шахардуу байдалые саашадань hулаpуулгада, Азиие эб найрамдалай ба харилсаа холбооной түби болголгодо али бүхы талаарнь нүлөөлхөөр эрид шиидэнги байhанаа баталбад.

(ТАСС).

ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ АША ТУhАДА

БАГДАД. (ТАСС). КПСС эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай, Араб Социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин хүтэлбэриин Генеральна секретариин орлогшо, Ирагай Республикын Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейнэй хоорондо хөөрэлдөөнүүд майн 31-дэ эндэ дүүрэбэ.

Бүтэмжэтэй hайн оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ политическэ, экономическа, эрдэм, техникын ба бусад hалбаринуудаар Советскэ Союзай болон Ирагай Республикын хоорондохи харилсаа холбоое саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

Уласхоорондын гол шухала асуудалнуудта, тэрэ тоодо, Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулха, Араб оронуудта эсэргүүгээр Израилиин хэhэн ээрхэг түримхэй ябуулгануудай хойшолонгуудые зайсуулха асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа.

Хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдээр абтаhан хамтын коммюнике толилхо гэжэ хэлсэгдэбэ.

Хэлсээндэ гар табигдаа

БАГДАД. (ТАСС). Экономическа, техническэ харилсаагаа хүгжөөхэ тухай Совет Социалис Республикануудай Союзай правительствын ба Ирагай Республикын правительствын хоорондохи хэлсээнүүдтэ майн 31-дэ Багдадта гар табигдаба.

Совет талаhaa — гадаадын экономическа харилсаа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, Ирагай талаhaa — түсэблэлгын министр А. Хамдани хэлсээндэ гар табяа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, Араб Социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин хүтэлбэриин Генеральна секретариин орлогшо, Ирагай Революционно командованиин Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Саддам Хусейн ба бусад тусхай тушаалтад хэлсээндэ гар табилгын үедэ байлсаба.

ЭХЭ ОРОНДОО БУСАБА

АЛМА-АТА. (ТАСС). Албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерээд байhан НРА-гай Премьер-Министр Лопу ду Насименту Эхэ орондоо бусахаяа майн 31-дэ Казахстанай ниислэл хотоhoo мордобо.

Казахай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Б. А. Ашимов болон бусад тусхай тушаалтад аэропорт дээрэ хүндэтэ айлшаниие үдэшөө.

Хүдөөгэй захилнуудые — болзор соонь

Таряашадай ажалда забhарлалта гэжэ байдаггүй. Тарилгын агрегадуудаа полинууд дээрэhээ гараадүй байхада, ургаса хуряалгын, үбhэ сабшалгын хаhа хүрэжэ ерэдэг. Зунай үедэ колхоз, совхозуудые материалаар, оньhoто техникээр хангаха, машина, запас часть болон түлишэ хүдөө нютагуудта hааталгүй түргөөр эльгээхэ тухай гол шухала асуудалнууд майн 31-дэ Москвада нэгэдэhэн бүхэсоюзна оперативна штабай суглаан дээрэ хэлсэгдэбэ.

Бүхэсоюзна оперативна штаб тогтоол баталан абаа. Үзэгдэжэ байhан дутуу дундануудые усадхаха замууд энээн дотор хараалагдаhан байна.

(ТАСС).

Хамагые шэнэдхэн хубилгагша совет хүн. Агуу ехэ электростанцинуудые, промышленна ехэ ехэ комплекснуудые барилгадашье, байгаалиин хэбтэшэ баялиг бэдэрэлгэдэшье, научна экспедицидэ, эрдэм шэнжэлэлгын лабораторндошье, колхоз, совхозуудай полинууд дээрэ, хоридохи зуун жэлэй агуу барилга болохо Байгал-Амарай түмэр замай барилгада—хаанашье совет хүнүүд хүдэлжэ байна. Буряад ороной хойто зүгэй сэбдэг хүйтэн газар дайда дээгүүр татагдажа байгаа энэ зам эдэ шадаран районуудые үндэһөөрнь хубилгаха юм.

Гүрэнэйнгөө, бүхы ажал хэрэгэйнгээ, ажабайдалайнгаа хуби заяанайнгаа эзэн болонхой совет хүн уужам сэдьхэл тэй, холын хараатай; үглөөдэрэйнгөө хожомой байдалай түлөө һанаа үнөөгөө зобонгүй ажаллажа ябана.

Мүнөөдэрэй газетэдэ гаргагдажа байгаа «Ажалша гэһэн алдартай» гэһэн статья соогоо Шулуутайн леспромхозой партийна комитедэй секретарь В. И. Найденов иимэ совет юрын хүн тухай хөөрэнэ.

Энэ статьягаар «Манай үеын хүн» гэһэн шэнэ гаршаг газетынгээ хуудаһанда бии болгохомнай. Владимир Иванович тон юрын хүдэлмэрилшэ хүн тухай хөөрэнэ. Энэ залуу хүнэй намтар богонихон, ажалайнгаа зам нэгэл газартаа эхилээд, тэндээл хүдэлжэ байдаг юм. Модо бэлэдхэгшэ тракторист мэргэжэлтэй, комплексно бригадые даадаг. Тиин эдэнэрэй Загарайн аймагай дэбисхэр дээрэ бэлэдхэһэн модон манай ороной олон область, хизаарнуудта, гадаадын оронуудташье эльгээгдэнэ. Эндэхи үйлэдбэриишье холуур холбоотой болонхой. Ажалай, ажабайдалай иимэ намтартай залуу хүдэлмэрилшэд хаанашье олон.

Газетынгээ хуудаһанда шэнэ гаршаг бии болгоходоо, совет хүнэй шэнэ шанар, сэдьхэл бодол, хүсэл эрмэлзэл, һайн һайхан ёho заншал, абари зангынь шадаал һаа, бүрин хүсэдөөр харуулха зорилготой редакци уншагшадтаа хандажа байна.

Совет хүниие ажал дээрэнь, коллектив соонь харуулхые, арбадахи табан жэлэй түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байһан тухайдань, мүн үйлэдбэриин газаа тээхишье байдалыень, богонёор хэлэхэдэ, али али тээһээнь үргэнөөр харуулан бэшэхыетнай Та уншагшадта, ханданабди.

МАНАЙ ҮЕЫН ХҮН

„АЖАЛША ГЭҺЭН АЛДАРТАЙ“

Хүн бүхэниие харааһаа алдахагүй гэжэ оролдохош. Уулзажа халта үгэ андалдахадаа, хүнэй зосоохи бодолынь таахаар байха. Багшымни мэргэжэл энээндэм түһалжа болоо. Яагаашье хадаа партийна хүдэлмэрилэгшэ гээшэ үдэр бүри хүн зонтой хүдэлдэг, хүнэй сэдьхэл бодол мэдэхэ, хүнэй һудал бариха оншотой байха ёһотой гэжэ ойлгодогби. Теэд би энээн тухайда хэлэхээ һананагүйб, харин манай коллективэй нэгэл тон юрын хүн тухай хөөрэхэмни.

Сережка гээд Нургаяниие булта нэрлэдэгбди. Гушашье хүрөөдүй, дунда зэргын нюргатай энэ залуу хүнэй нюурта баярай тэмдэг, нюдэндэнь ошохон обёорогдодог. Үшөө һургуулида һуража байхаһаань Сережые мэдэхэб. Ородоор муушагаар дуугардаг дээрэһээ ород хэлэ, литературада ехэ бэрхэ бэшэ һааб даа. Зүгөөр ажалша бэрхыень тиихэдэ мэдэдэдэг һэм. Тиигээдшье удаан һураха аргань болоогүй. Багаар эсэгэһээ үлөөд, Нургаян 8-дахи класс дүүргэһэн юм. Трактор хараһан сагһаа хойшо сэдьхэлынь техникэ тээшэ татагдаа һэн ха. ГПТУ дүүргээд, тракторист болоо. Тиигээдшье залуу хүбүүнэй хэды уян бэетэй байгаашье һаань, ажабайдал гээшэ газар дээрэ шангаар гэшхэхэ эрилтэ табижа байгаа һэн.

Нургаян Хусаинов доодо складта хүдэлөө. Армида танкистаар алба хээ. Армиһаа табигдахадаа Нургаян һөөргөө леспромхоздоо бусаба. Тэрэ гэһэнһээ хойшо долоодохи жэлээ комплексно бригада толгойлно. Намтарыншье богони, хүдэлдэг газарыншье нэгэн — Шулуутайн леспромхоз.

Юһэдэхи табан жэлэй дүнгүүдээр Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаһан тухай мэдээе Нургаян даруугаар угтаа. Тиигээшье һаа, хүдэржэһэн нюурайнь арһан улайн татажа үнгэ ороод байгаа һэн. Бригадынгаа нүхэдэй, модо бэлэдхэлэй пунктын хүтэлбэрилэгшэдэй амаршалхада, аягүйрхэнгеэр гараа һарбайдаг байба.—Үндэр шанда хүртөөш, үгэ хэлэхэ болоолши даа, — гэжэ байгаад нүхэдынь хүхилдэбэ. Сережамнай үгэ хэлэхэдээ бэрхэ бэшэ, харин ажаллахадаа абьяастай хүн ха юм даа, — гээд нүгөөдүүлынь бригадирайнгаа шэнжэ шарай тодорхойлхо юм.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбые Н. М. Хусаиновай бригада дүрбэн жэл хахадай туршада дүүргээ һэн. Мүн 1975 оной-шье түсэб болзорһоонь урид түгэсхөө бэлэй. Үнгэрһэн табан жэлэй туршада тус бригадын хүдэлмэриин дүн бултанһаа ехэ байгаа. Шэнэ, арбадахи табан жэлэйшье эхинһээ энэ бригадынхид эршэеэ һуладхангүй ажаллажа байна.

Шэнэ табан жэлэй түсэб дүүргэхэ арга боломжо тухай хөөрэлдэхэдөө, Нургаянтай хоюулан һайса зүбшэжэ, тоолложо үзэһэн байгаабди. Хэрбээ үүсхэл гаргаха гээ һаа, бэеэ һайсахан шэмхэжэ үзэхэ хэрэгтэй байдаг. Игэжэ зүбшэһэнэй удаа:

— Туршана гүш? — гэхэдэмни:

— Туршаһууб, — гэжэ Нургаян маргангүйгөөр харюусаа һэн. Тиигэжэ **арбадахи табан жэлэй түсэб дүрбэн жэл соо дүүргэхэ гэһэн үүсхэл Н. Хусаиновай бригада** гаргаба. Тиин эдэнэрэй хэлэһэн үгэ бодото хэрэг хоёрынь алгасанагүй. Жэлэй эхинһээ Н. Хусаиновай бригада модо бэлэдхэхэ түсэбөө һараһаа һарада холо үлүүлэн дүүргэнэ. Мүнөө май һара дүүрэбэ. Теэд тус бригадынхид август һарын түсэб дүүргэжэ эхилэнхэй. Түрүү коллектив байхадаа, модо бэлэдхэлэйнгээ пунктые урагшань татана гэжэ тобшолол хэлтэй. Юуб гэхэдэ, Тамахтын пунктын модо бэлэдхэлэй нилээд ехэ хубиие нүхэр Хусаиновай бригада бэе дээрээ даажа гарадаг шуу. Модо бэлэдхэхэ һара бүриингөө түсэб жииртээ 140 гаран процент дүүргэдэг байна.

Яагаад иимэ жэгдээр, бэрхээр хүдэлнэб гээд, энэ бригадын ажалаар һонирходог аабзабди даа. Эбтэй коллектив. Бэе бэедээ туһалдаг, бэе бэеынгээ орондо хүн бүхэниинь хүдэлжэ шададаг. Жэшээнь, модоёо олоор унагаагаад, шэлбүүһыень сэбэрлэгшын ажалдаа диилдээд байгаа һаань, булта тэрэнниень хэл сэхэ мэтээр ажалладаг зон юм. Элдэб юумэн болодог ха юм даа. Хэн нэгэнэй үбдөөд ажалдаа гараагүй һаань, бригадын нүгөө гэшүүн орондонь хүдэлжэ шадахатай байха юм. Модо отологшо Иван Вишняковой ажалдаа гараагүй һаань, тэрэнэй туһалагша Г. Ануфриев хюрөөдэнь хүдэлжэ ядахагүй. Модо таллуулдаг трактортаа бригадир өөрөө хүдэлдэг. Теэд бэшэнииньшье трактортa һуужа ядахагүй жэшээтэй. Бригадын тракторай зогсохо ушар гэжэ байхагүй. Үдын забһарлалгыныше үедэ бригадын нэгэ хүн тракторта хүдэлжэ ябадаг. Хэрбээ эбдэрээ һаань, эдэнэр һүниндөөшье һаань, заһабарилдаг гуримтай. Игэжэ ажалаа нягтаар эмхидхэһэнэй ашаар жэлэй түсэбые 2,5 һараар уридлаха хараатай юм. Тиин энээнээ эдэнэр хүсэлдүүлжэ ябана.

Нүхэр Хусаиновай бригадын гэшүүдэй ажалһаа хожомдохо гү, али журам эбдэхэ ябадал гэжэ огтолон байхагүй. Тиихэдэ бригадын хүдэлмэриин урагшатай бүтэмжэтэй байдаг үшөө нэгэ нүхэсэл гэхэдэ, өөрөө бригадир алишье талаһаа —ажалдаашье, тэрэнэй газаа тээшье бэеэ зүбөөр абажа ябадаг гэжэ онсо тэмдэглэлтэй. Ажалдаа өөрөө үльгэр жэшээ харуулдаг хүн. Уужам дэлгэр абари зантай, ажалша бэрхэ, сугтаа хүдэлхэдэ амар хүн гэжэ нүхэдынь хэлэдэг, хүндэлдэг байна.

Нургаян Хусаиновай бүхы аша габьяа, шагнал магтаал эндэ дууһан дурдабагүйб. Тэдэнь олон: коммунис ажалай ударник, «социалис мүрысөөндэ илагша» гэһэн тэмдэгүүдые гурбан жэл удаагаар абанхай. Бригада сооһоонь ганса Нургаяниие онсолоод, юундэ иигэтэрээ магтаа юм гээд хүн бү һануужан. Бригадын гэшүүд: И. Вишняков, напатай болоожо ябаһан Григорий Ануфриев, залуу хүбүүн Виктор Давыдов булта бэе бэеэ дэмжэжэ, бригадаяа суурхуулһаниинь ойлгосотой. Теэд комплексно бригадын бригадир ямар ажалтайб гэжэ модо бэлэдхэгшэд оилтохо ёһотой. Бүхы хүндэ юумыень нюргандаа үргэлжэ ябадаг зон шуу даа.

Бригадир Хусаиновай ажалыень гол түлэб харуулжа туршабаб. Тиин үглөөнэй 6,30 сагта гэрһээ гараад, үдэшын 17 сагта гэртээ ерэдэг. Бэшэ сагынь гэр бүлэдөө үнгэрдэг гээшэ. Нургаян гэр бүлэтэй. Галина һамганиинь мүн лэ леспромхоздоо хүдэлдэг, басагаханиинь үхибүүдэй саадта ябадаг. Борисынь — дүү хүбүүниинь баһал ой соо хүдэлдэг. Мастер тушаалтай.

Ажалай журам тухайда дээрэ халта дурдаа һэм. Манай леспромхоздо ажалай социалис журам бэхижүүлхын тулада зохихо хүдэлмэри яһала ябуулагдадаг гээшэ. Энээн тухайда танай газетэдэ яһала дэлгэрэнгыгээр бэшэһэн хадаа дахин дабтаад яалтаиб. Зүгөөр, леспромхозой дирекциин, партком болон профсоюзай комитедэй энэ талаар эрхилжэ байгаа хүдэлмэри бүхы, энэшье бригадын хүдэлмэридэ һайн нүлөө үзүүлжэ болоо гэхэ байнаб.

Коммунист Хусаиновай бригада мэтэ хүбшэргээ шанга барижа хүдэлдэг коллективүүд манайда олон. Модо бэлэдхэлэй Бэшүүрэй пунктын П. Ф. Непомнящих, П. П. Правоторов гэгшэдэй томодхогдоһон бригаданууд, Кокэтэйн пунктын А. П. Тютрин, А. А. Дамарад гэгшэдэй болон бусад олон бригаданууд хододоо һайнаар хүдэлдэг юм. Нүхэр Хусаиновай бригадын үүсхэл эдэнэр бүри мүһэн дэмжэһэн байна. Иимэ түрүү коллективүүдэй, түрүү хүнүүдэй ашаар манай леспромхоз наймадахи, юһэдэхи табан жэлнүүдэй туршада жэгдэ һайнаар хүдэлжэ гараа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Совет хүнэй гол шухала шэнжэ тухай бэшэхэ гэһэн захил танай редакци үгэһэн байгаа. Теэд би нэгэ түрүү хүнэй ажал тухай бэшэжэ туршабаб. Тиин совет хүн гээшэ гансахан лэ ажалаараа бүхы сэдьхэл бодолоо ханаадаг бэшэ ааб даа. Гээшье һаа ажал гээшэ хүнэй ажабайдал тодорхойлдог, эдихэ хоолһоо эхилээд, сэдьхэл бодол тэжээдэг гайхамшаг шэнжэтэй гэжэ бүгэдэндэ эли. Эгээл иимэһээ бүхы үе сагай поэдүүд болон зохёолшодой ажалые магтан дуулаһаниинь ойлгосотой бэзэ.

Хүн гээшэмнай үйлэдбэриин газаа тээ нилээд ехэ сагаа үнгэргэнэ гэжэ булта мэдэнэбди. Энэнь тусгаар темэ ааб даа. Тиигээшье һаа, Нургаян Мариянович тухай хоёр үгөөр хэлэе. Сүлөөтэй сагаа зүбөөр хэрэглэдэг хүн политическэ һургуулида һурадаг, уран зохеолой ном уншадаг юм. Амаралтадаа аяншалха, загаһа бариха дуратай. Гадна Н. Хусаинов ниитын хүдэлмэридэшье эдэбхитэйгээр хабаадагдаг байна. Модо бэлэдхэлэйнгээ участогта профсоюзай бүлэгые даадаг. Мүн леспромхозой үйлэдбэриин саг үргэлжын зүблөөнэй гэшүүн юм. Дүн дүршэл тухайдаа эндэ хөөрэдэг байна.

Хүн зоной байдал һуудал һайжаруулха хэрэгтэ партиин XXIV, XXV съездүүд ехэ һаналаа табиһан байна, табинашье. Энэнь үйлэдбэриингшье эрхэ байдал, ажалшадай байдал һуудалшье һайжаруулха, амаралтын индустри үргэдхэхэ гэһэн гүн удхатай социальна программа мүн. Иимэ ехэ хэмжээнүүдые бэелүүлһэнэй ашаар шэнэ совет хүнэй шэнжэ шанар улам һайжарна.

В. НАЙДЕНОВ,
Загарайн аймагай Шулуутайн леспромхозой парткомой секретарь.

„Үнгэрһэн жаран жэлэй эгээл шухала үрэ дүн гэхэдэ, совет хүн болоно. Энэ хүн эрхэ сүлөөгөө дайшалхы тэмсэлээр оложо, эгээл хүндэ хүшэр дайнда тэрэнээ аршалан хамгаалжа шадаа бшуу. Энэ хүн хүсэ шадалаа гамнангүй элдэб ехэ бэрхэшээлнүүдые дабан гаража, ерээдүйн байдал зохёогоо. Энэ хүн хамаг бүхы бэрхэшээлтэ шалгалтануудые дабаха зуураа, өөрөө танигдашагүй болотороо хубилаа, суртал бодолой батажал, ажабайдалай асари ехэ эршэ хүсэ, соёл эрдэм мэргэжэл ба тэдэниие хэрэглэхэ шадабаряа өөртөө нэгэдхэн бэелүүлээ. Энэ хүн зориг түгэлдэр патриот байха зуураа, үнэн сэхэ интернационалист байһан ба хэзээдэшье байха“.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй партиин XXV съездэдэ хэйһэн тоосооной элидхэлһээ.

ЯҺАЛА ОЛЗОТОЙБДИ

«Байкалрыбпром» трестын коллектив партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа гаргажа байна. Манай коллектив загаһа ехээр барижа, саг болзор соонь даоһалха, сонгоохо, консервэ хэхэ даабаритай юм. Трестымнай хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, даабаряа үлүүлнэ. Жэлэй дүрбэ һарын даабариһаа гадуур 1880 центнер загаһан баригдаа гэхэ гү, али коллективнай энэ жэлэй түрүүшын хахадай даабари дүүргээд, июлиин түсэбөөр загаһа барижа эхилбэ.

Иимэ һайн үрэ дүн хайшан гээд түйлагдаба хаб? Манай предприятинуудта ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг мэргэжэлтэд бии юм. Эдэнэр бүхы шадабаряа ажалдаа зорюулна гэжэ хэлэхээр.

Яруунын загаһанай заводой хүдэлмэришэн Николай Константинович Орлов байгаалиин «нюусануудые» ехэ бэрхээр ойлгодог. Тэрэнэй даадаг бригадын хүдэлмэришэд хододоо баян олзотой бусадаг. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй даабари дүрбэн жэл соо дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаад, тэрэнээ 3 жэл 7 һарын туршада дүүргээ. Бэлэй. Н. К. Орловой ... коллектив арбадахи та... лэй даабари дүрбэн жэ... дүүргэхэ гэһэн шэнэ ... гаргаба. Энэ бригадын хү... ришэд 1976 ондо 970 ... загаһа барихаар уялга... хай. Дүрбэн һарын ... 1300 центнер загаһ... жэлэйгээ даабари, абаһа... гаяа болзорһоонь холо ... дүүргэбэ.

Баргажанай адагай ... консервалдаг комбинадай ... хүдэлмэришэн Ф. Д. ... вой хүтэлбэрилдэг бриг... циалис мүрысөөндэ эрш... ябана. Эдэнэр энэ ... центнер загаһа бариха ... ряа 964 центнертэ ... Бэшэшье олон хүдэлм... най амжалтатай һайн... дэлнэ.

Жэшээлхэдэ, Яруунн... һанай заводой хүдэ... шэд арба һарынгаа ... дүүргээд, ноябриин т... хүдэлжэ эхилбэ. Бар... адагай загаһа консе... комбинадай хүдэлмэри... нөө июлиин түсэбөөр ... барина. Загаһашаднай ... дэ урма зоригтойгоор ...

И. АРТЮН...
«Байкалрыб...
трестын та...
нача...

НУРЕГЭЙ АЖАЛАЙ ҮДЭРНҮҮ...

ТАДЖИГАЙ ССР. Нурегэй ГЭС-эй түрүүшын ... агрегадай ашаглалгада үгтэһэнһөө хойшо 5 миллиар... ран киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэг...

Барилгашад болон хабсаргагшад арбадахи табан жэ... түрүүшын жэлдэ үшөө хоёр агрегат ашаглалгада үгэх... гэһэн уялга абанхан. Мүнөө үедэ удаадахи турбина таб... бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдажа байнхай. Вахш ... ниие хаажа, Нурегэй далай бии болгоһон 200 метр үн... тэй хаалта эндэ бодхогдонхой.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: дээрэнь — юһэдэхи табан жэ... зорилгонуудые дүүргэхэ талаар гайхамшагта амжалта... дые түйлаһанайнгаа түлөө Социалис Ажалай Геройн ... зэргэдэ хүртэһэн бригадир В. Н. Остаповые Тадж... «Гидроспецстрой» управлениин парткомой секретарь В. ... Шумков амаршалжа байна. Доронь — Нурегэй ГРЭС... барилга дээрэ.

ТАСС-ай фотохрони...

СЭЛЭНГЫН АЙМАГТА

ЗУУҺАА 135 ХУРЬГА

Сэлэнгын совхозой мэдээжэ хонишон Анатолии Михайлович Акулов ажалай гайхамшагта илалта энэшье удаа түйлаба. Тэрэнэй эрхилдэг отарада хонидой түл абалга дүүрээ. Тэрэ арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ зуун эхэ хонин бүриһөө 135 хурьга абанхай, гээлтэ хоролтогүй түлжүүлжэ байна. Тэрэнэй отарын 610 эхэ хониһоо 824 тэрэ тоодо 214 эхир хурьгад абтаба.

Хурьга абалгаар түйлаһан энэ дүнгүүдынь юһэдэхи табан жэлэйнь ажалай эстафетын үргэлжэлэл болоно. Анатолий Акуловай даадаг хонишодой бригада юһэдэхи табан жэлэй жэл бүхэндэ зуун эхэ хонин бүриһөө 120 гаран хурьга түлжүүлжэ, томо болгожо тушааһан байна.

МИНИСТРЭЙ АМАРШАЛАЛГА

XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тракторист Балдан Цынгунов Совет Армида алба хэжэ байна. Тэрэ сэрэгэй һуралсалай талаар шалгаржа, эрхим мэргэжэлтэй болонхой.

Цынгунов албанда ошохоһоо урид Сэлэнгын 1-дэхи СПТУ дүүргээд, трактористаар түрэл колхоздоо ажаллажа байһанаа албанда абтаа һэн. Балдан албандаа амжалта түйлаһанайнгаа түлөө частиингаа командованиин зүгһөө олон дахин баясхаланда, шагналда хүртөө. Тэрэ сугтаа алба хэдэг нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй болонхой.

Тактическа һуралсалда шадамар бэрхээр, эдэбхитэнгээр хабаадалсадаг байһанайнь түлөө тэрээндэ СССР-эй Оборонын министрэй зүгһөө баяр баясхалан хүргэгдөө. Энээн тухайнь частиин командовани һаяхан сэрэгшын түрэлхидтэ дуулгаһан байна.

ШЭНЭ МАГАЗИН НЭЭГДЭБЭ

Һаяхан Гусиноозерск хотодо гутал наймаалха шэнэ магазин нээгдэбэ. Тэндэ эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй, үхибүүдэй элдэб түхэл, маягай гуталнуудай худалдагдаха гурбан ондоо таһаг бии. Тэрэшэлэн энэ магазинда олон янзын оймһон худалдагдана.

ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛ ДҮҮРЭБЭ

Партийна, комсомолой, экономическа һургуулинуудай һуралсалай жэл амжалтатайгаар түгэсэбэ. Ажалшадай марксистско-ленинскэ һуралсалые саашадань һайжаруулха, һуралсалай ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, ажалшадай үдэр бүриин ажал хэрэгтэй, зорилгонуудтаи һуралсалай холбоо барисаа бэелүүлхэ талаар аймагай партийна эхин организацинууд, пропагандистнууд бага бэшэ юумэ хээ. Жэшээлхэдэ, 65 эхин политһургуулинуудта, дунда шатын 23 һургуулида, партийна һуралсалай дээдэ шатын теоретическэ семинарнуудта 2816 шагнагшад һуража гараба. Комсомолой һуралсалай 31 политкружогто ВЛКСМ-эй 800 шахуу гэшүүд, экономическа 70 һургуулида 2,5 мянган ажалшад һуража, эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлһэн байна.

Р. БАЛДАНОВ.
манай корр.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ГОМЕЛЬ. (Белоруссиин ССР). (ТАСС). «Гомсельмаш» заводой коллектив Украинын ажахынуудта силосэй ургамалнуудые хураалгын оньһото техникэ ашаалан ябуулха хахад жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь һараар урид дүүргээ. Тэжээлэй ургамалнуудые һаяар хуряажа захалхаяа байһан России урда областьнуудта, Киргизиидэ, ороной бусад районуудта «Вихрь» түхэлэй комбайнуудые болзорһоонь нилээд урид эльгээһэн байна. 1 миллионһоо үлүү түхэригэй хуряалгын машинанууд түсэбһөө гадуур эльгээгдэхээр хараалагданхай.

КЕМЕРОВО. (ТАСС). Кемеровскэ областьдо 1 миллион гектар шахуу талмайда — нёдондо жэлэйхиһээ гурба дахин ехэ поли дээрэ ороһото ургамалнууд тариглаа. Оньһожоруулагдамал отрядуудай хүдэлмэреэ хурдан түргөөр ябуулһанай, һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар иимэ ехэ амжалта түйлагдаһан байна. Үргэн ехэ талмайнууд дээрэ ургаса нэгэ жэгдээр ногоонын гаража эхилбэ. Колхоз, совхозууд хартаабха кукуруза, овёо тарижа дүүргэжэ байна.

БАТУМИ. (ТАСС). Эндэхи химическэ завод каланхоэ гэжэ шэнэ эм гаргажа захалба. Иимэ эм хирургида, стоматологидо хэрэглэгдэдэг юм. Урда Африкада ургадаг олон жэлэй ургамалһаа энэ эм абтадаг байна. Каланхоэ гэжэ ургамал Грузиин субтропигуудта һайнаар ургадаг болонхой.

Байгша ондо завод 120 түхэлэй эм дом гаргадаг болохо юм.

ПАНЕВЕЖИС (Литвагай ССР). (ТАСС). Республикын эгээн лэ алдаршаһан театрнуудай нэгэн — Паневежискэ драмын театр шэнэ зүжэгөөр театральна хаһаяа түгэсхэбэ. СССР-эй арадай артист Ю. Мильтинисэй найруулан табиһан В. Петкявичюсэй «Тэргын табадахи мөөр» гэһэн уршагта зүжэг тушаал хэргэмдэ эрмэлзэгшэдые, гансал өөр тухайдаа бодожо ябагшадые эрид шангаар шүүмжэлнэ.

СУМГАИТ (Азербайджанай ССР). (ТАСС). Шэнэ полимер — лапрол — үйлэдбэрилэн гаргаха орон доторхи эгээл ехэ түхеэрэлгэ «Сумгаитхимпром» гэжэ нэгэдэлдэ ашаглалгада оруулагдаба. Энэ шэнэ зүйл айхабтар бэхи, зэлдэр зөөлэн байдаараа шалгардаг юм. Тэрээгээр хэмэл арһа, хэдэ хэдэн зүйлэй пластмасса, мүн дулаа барисатай материал хэжэ болоно.

НАРЫН (Киргизэй ССР). (ТАСС). Түсэй Тянь-Шаньда бүлүүрэй үшөө арбан хүсэтэ станци хүдэлжэ захалба. Эдэ бүгэдын ашаар хада уулада хи мянга гаран гектар тарялан уһалха аргатай болоо. Мүнөө Кочкорско, Джумгальскэ, Ак-Талинска ба Тянь-Шаниин районуудай ажахынуудта нүүдэл ба бусад 100 гаран бүлүүрэй станци хүдэлнэ. 7 мянганаа дээшэ гектарта таригдаһан хабарай ургасые, тэжээлэй ургамалнуудые уһалха арга олгохо байна. Мүнөө хэдэн арбаад звено бүлүүрэй станцинуудые уһална, гектар бүриһөө 50 центнерһээ дээшэ ороһо таряа хуряаха үндэһэ һуури табина.

ВОЛОГДА. (ТАСС). Днепропетровско ород драмын театр гастролёор эндэ ерэбэ. Труппа А. Пушкинай, М. Горькиин, В. Шукшинай зүжэгүүдые харуулха байна. Гансал нютагай театрай сценэ дээрэ бэшэ, харин областиин фабрика, заводуудаи, хүдөөгэй клубуудай сценэ дээрэ табигдаха юм.

ВЛАДИВОСТОК. (ТАСС). Хизаарай түб хото шадар 130 гектар дээрэ Алас-Дурна зүгтэхи эгээл гоё һайхан шэлбэһэтэ модон—хуша таригдажа дүүргэгдээ. Эндэ таригдаһан сагдуул хуша модод хотые нара һалхинһаа хамгаалха байна.

МАРТОВОЕ (Харьковска область). (ТАСС) Тодо мэргэн эрдэмдэ дуратай ахаклассан һурагшадай зунай лагерь — «Архимедэй» нээгдэһэн тухай горныш хонгёо абяан, барабанай хүнхинөөн зэдэлбэ. Область дотор үнгэргэгдэһэн олимпиаданuудта илагшад, эрдэм наукын кружогуудта хабаадагшад — 100-аад хүбүүд, басагад Печенежскэ сөөрэмэй үзэсхэлэн һайхан эрьедэ ерэбэ. Вожатанараингаа, Харьковска университедэй студентнэрэй хүтэлбэри доро, үхибүүд нютагай совхозой таргаһан дээрэ ажаллаха, сохтой хүхюунээр амарха, физикэ, биологи, астрономи ба инженерэй эрдэмэй талаар угаа һонирхолтой шэээлнүүдтэ һураха байна.

АЛМА-АТА. (ТАСС). ...захстанай таряашад ор... болгогдохо кукуруза та... дүүргэбэ. Нёдондо жэлэ... тэй сасуулбал, байгша ... энэ ургамалаи тари... талмаи хоёр дахин үргэ... дэжэ, 110 мянган гекта... дээшэ болоһон байна. С... болгогдохо кукуруза мүн ... ехээр таригдаха гэхэ гү, ... хоёр миллионһоо үлүү ге... дээрэ һуулгагдаха байна.

ГОМЕЛЬ. (Белорусс... ССР. (ТАСС). Трак... двигательнүүдые бүтэ... заводой коллектив ... частьнуудые гаргаха таба... рынгаа даабариие ... һоонь долоон хоногоор ... дүүргэбэ. Түсэбһөө ... гаргагдаһан продукци ... ниада, Казахстанда, К... даран ба Ставрополь... зааринуудта эльгээ... «1976 оной урагса хур... хүдөө ажахын продук... ба тэжээл бэлдэхэ ... хэмжээнүүд тухай» КП... ЦК-гай СССР-эй М... нүүдэй Соведэй т... харюусаи, заводой ... иимэ эдэбхитэйгээр ... жа байна. Манн дүн... ороной ороһо таряа ... даг ехэ ехэ районууд... мянган түхэригэй ... частьнуудые нэмэжэ ...

БАРНАУЛ. (ТАСС) ... тайн хизаарай ажахынуу... тын паар хахалжа ... Тарилга хэжэ дүүр... «Кировец» ба Т-4 тү... хурдан түргэн ябадали... дэн зуугаад тракторнууд... хүдэлмэридэ хабаадуу... на. 600 мянга гаран ... паар хахалагдаха. А... эртын паар хахалхада, ... рай хүрьһэн шииг пой... тэй байжа, ехэ ургаса ... юм.

Дахинаа огторгой оодэ

БЕЛОРУССИИН ССР. Минскын граждан авиациин Ажалай Улаан Тугай орденто авиа-заһабарилгын завод ороной энэ һалбариин эгээ томо предприятинуудай тоодо ороно. Тэрэнэй техническэ бааза ЯК-40, ТУ түхэлэй элдэб самолёдуудые һайн шанартайгаар заһабарилха шадалтаи. Болгариин, Венгриин, ГДР-эй, Польшын, Румыниин, Чехословакиин самоледнууд мүн лэ эндэ заһабарилагдадаг.

Заһабарилгын үйлэдбэри жэлһээ жэлдэ нарижуулан һайжаруулагдана. ЯК-40 түхэлэй самолёдуудые хабсаргаха шэнэ лини һаяхан эндэ ашаглалгада оруулагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргалгын цех соо.

ТАСС-ай фотохронико.

АЙХАМШАГТА ХУБИЛАЛТАНУУД

лой Арадай Респуб-
921 оной урда тээ эко-
ска талаараа Ази ту-
гүрэнүүдэй дунда гээг-
гүрэнүүдэйнь нэгэн
юм. Тэрэнэй экономи-
гол һалбаринь—гансал
мал ажал бэлэй. Ха-
Арадай революциин
һүүлээр айхабтар
жалтанууд туйлагдаа.
түмэнэй эдэ амжалта-
Монголой Арадай рево-
нно партиин шадамар
хүтэлбэриин, Совет-
юзай ба бусад социа-
гүрэнүүдэй туһаламжын
бэелүүлэгдэв. Эртэ
һаа хойшо монгол-
заншалта болоһон
шэнэ шэнжэтэй

РП-гэй VII съездын
ээр 1928 онһоо
лай мал зөөри хам-
олгогдожо захалаа һэн
хүдөөгэй ажал-
хамтаруулагдамал
нуудта орохо ябадал
жэлэй туршада бэе-
һэн байна.

оной мартын эсэстэ
ой бүхы шахуу мал-
мтын ажахынуудай гэ-
олоһон байна.

мал ажахые ашаг
болгохо гэһэн ехэ зо-
гүрэн түрын урда та-
Энэ асуудал МНРП-
съездын (1961 он)
нуудай еһоор шинд-
һэн. «Хүдөө ажахын
нүүдэй эмхидхэлэй ба
түлөөһэнэй еһо гури-
һайжаруулха талаар
ябуулганууд тухай»
МНРП-гэй ЦК-гай ба
рнүүдэй Советэй
ондо абаһан тогтоол хү-
ажахын нэгэдэлнүүдэй
хүгжэлтэдэ горитой-
лөөлһэн байна.

оной июнь һарада бо-
МНРП-гэй XV съезд.
ажахын нэгэдэлнүүд
дээрэ амжалтатайгаар
кэ байна гэжэ тэмдэг-

Р-тэ нэгэдэлнүүдтэй
гүрэнэй ажахынууд
Тэдэ хадаа гурбадахи
жэлэй туршада ниитын

үйлэдбэрие дээшэлүүлхэ, һайжаруулха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсаа. Тиигэжэ эдэ ажахынууд тарилгынгаа талмайе 60 процентээр, ороохо тарья абалгые 31 процентээр дээшэлүүлээ. Гүрэнэй ажахынууд оньһожоруулагдаһан томо ажахынууд болоно, тарья, хартаабха болон огородой эдеэ ургуулха ба үүлтэртэ мал үүсхэхэ шэнэ түбүүд болоо гэжэ МНРП-гэй XV съезд дээрэ хэлэгдээ һэн.

Улам хүгжэжэ байгаа мал ажахые тэжээлээр хангаха гээшэ арадай ажахын гол шухала зорилго болонхой. Тус асуудал шиидхэхын тулада МНРП-гэй ЦК, МНР-эй Министрнүүдэй Совет хэдэн тогтоолнуудые һүүлэй үедэ абаа. МНР-тэ СССР-эй ашатуһаар холимог тэжээл үйлэдбэрилхэ һалбари байгуулагданхай. Гадна, үбһэ бэлдэдэг оньһожоруулагдаһан бригада болон звенонууд эмхидхэгдэнхэй. Тэрэшэлэн Монголой зарим аймагуудта тэжээл бэлдэхэ ба үйлэдбэрилхэ мэргэжүүлэгдэһэн гүрэнэй ажахынууд байгуулагдана.

Ороной хүдөө ажахын хубилалтанууд арад олоной нэн түрүүн малшадай ажабайдалда социальна ехэ нүлөө үзүүлнэ. Малшад нүүдэл ажабайдалһаа һуурижаһан байдалда ороно.

Энэ шухала асуудал зүбөөр шиидхэхын тула Монголой Арадай революционно парти ба гүрэн түрэ урдандаа нүүжэ ябаһан Дунда Азиин ба Сибириин арадуудай социализмда ороһон дүй дүршэл ажабайдалдаа тааруу зохидоор хэрэглэнэ.

Һуурижаһан ажабайдалда орохо хэрэгтэ газар таряалангай ажал эрхилхэ ба хүгжөөхэ, мал ажалай тэжээлэй болон бүхыдөө хүдөө ажахын материально-техническэ бааза байгуулха гээшэ ехэ удха шанартай юм.

Мүн энээнэй хажуугаар гүрэнэй ажахынууд өөһэдынгөө түб һууринуудые, фермэнүүдые болон ажахын бэшэшье барилгануудые үргэнөөр хэжэ эхилһэн байна. Удаань хүдөө ажахын нэгэдэлнүүд ажахынгаа байра байдал түбхинөөжэ, барижа захалаа. Нэгэдэлнүүд үйлэдбэриин бригаданууд буусанууд дээрэ улаан булан, худалдаа наймаанай киоск, эмшэлэлгын пункт барижа эхилээ һэн. Нэгэдэлнүүдэй түб һууринда, бригадануудай буусада мал ажалда хабаададаггүй ажалшад байрлана.

Һууринжанхай иимэ тосхон һууринууд Монголой нюгаг бүхэндэ, тэрэнэй тоодо Гобиингшье зарим аймагуудта байгуулагдана.

МНР-эй хүдөө ажахын материально-техническэ баазые томодхохо хэрэгтэ манай совет гүрэн ехэ туһаламжа хүргэнэ. Тиигэжэ ашаг үрэ ехэтэй дүрбэн комплексно ажахы баригдажа байна. Мүнөө үеын хүдөөгэй түбүүдые барилгаар дүй дүршэлтэй болоһон Эстониин архитекторнүүд гүрэнэй турбан шэнэ ажахынуудай «Орхон-Тала», «Дзун-Хара» ба «Халхин-Гол») ажалшадай һууха гэр байрануудай түсэблэлгэ табиһан байна.

1968 ондо Монголдо 24 хото, 320 гаран тосхон һуурин бии һэн. Эдэнэй олонхинь хүдөө ажахын нэгэдэл, гүрэнэй ажахынуудай түбүүд юм. 1969 ондо Монголой һуурижаһан хүн зоной тоо 800 мянганда хүрөө гэхэ гү, али энэнь МНР-эй хүн зоной гурбанай хоёр хуби болоно.

Ороной хуби бүхэндэ хүн зоной һууриижан байрлаха гээшэ байгаалиин эрхэ байдалһаа, экономическа арга боломжоһоо, ажалай эмхидхэлһээ болон бусад олон асуудалнуудһаа дулдыдана. Тиигэжэ ерэхэдээ, тон түрүүн арад зон Хангайн зонодо һуурижаха байна. Юуб гэхэдэ, хүн зоной эндэ байрлан ажаһууха эрхэ байдал Гобиинхида орходоо, сасуулшагүй дээрэ бшуу.

Хэрбээ ажахын янза бүхэндэ хандажа хараха болоо һаа, иимэ байна. Гүрэнэй ажахынуудай урда ажалшадые һуурижуулха гэһэн асуудал огто гаранагүй. Юундэб гэбэл, тэдэ газар гаряалангай ажал горитойгоор эрхилжэ, ашаг шэмэ ехэтэй малые байранууд соо байлгана. Тиимэһээ иимэ ажахынуудта нэгэ газартаа һуурижаһан зоной тоо олошорно. Гансал Гобиин зонодо ажаһууһан олон түмэнэй һууриижаха гээшэ онсо түсгаар бэрхэшээлнүүдтэй юм. Эндэхи үбһэ ногоон муу ургасатай, һайн шанартай хүрьһэтэй газар бага. Ушар иимэһээ малшад адууһа малаа тобир тарган байлгахын тула ходо зөөжэ байха баатай болоно. Эдэ бүгэдын хажуугаар Гобиин зонодо ой модон үгы, худагуудһаа бэшэ тээ уһан байхагүй. Тиимэһээ нөөсэ тэжээлнүүдые бэлдэхэ, нуга сабшалан, бэлшээри уһалха шухала асуудалнууд Гобидо арадай ажахын шиидхэхэ гол шухала зорилгонууд болоно. Гобиин малшад нэгэдэлнүүдэй түбһөө 200 модоной газарта ажалладаг ба бүри холошье газараар нүүдэг байха юм. Гэхэтэй хамта, малшад нэгэдэлэйнгээ түбтэй саг үргэлжын холбоотой байдаг. Тиибэшье бэрхэшээлнүүд олон. Малшадые тон хэрэгтэй эд бараагаар, мүнөөнэй һуудал байдалай талаар хангаха, мүн ухаан бодолой туйлалтануудые малшадта мэдээсэжэ байха гэһэн асуудалнууд мүнөө шиидхэгдэжэ байнхай, амжалтануудшье туйлагдана.

Һүүлэй 15 гаран жэлэй туршада социалис хүдөө ажахы ниилээд ехээр хүгжөө. Мүнөө Монголдо хүдөө ажахын 270 гаран нэгэдэл, гүрэнэй 30 ажахы тоологдоно. 1 нэгэдэл дунда зэргээр 535 мянган гектар газартай, 60,7 мянган толгой малтай, харин мал ба газарай ажал эрхилдэг гүрэнэй ажахы дунда зэргээр 360 мянган гектар газартай, тэрэ тоодо 10 мянган гектар тарилгын талмайтай, 30 мянган толгой адууһа малтай байна.

5-дахи табан жэлэй туршада (1971—1975 онууд) МНР-эй хүдөө ажахын материально-техническэ бааза горитойгоор һайжараа. Тиигэжэ 4,5 мянган трактор: 1,5 мянга тухай тарья хуряалгын комбайн; 3 мянга гаран автомашина болон бэшэшье олон техникэ ороной хүдөө ажахыда эльгээгдээ. Үнгэрэгшэ табан жэл соо жэл бүхэндэ дунда зэргээр 410 мянган тонно тарьян хуряагдаһан; 394 мянган тонно мяхан (амидын шэгнүүрээр); 224 мянган тонно һүн; 28,3 мянган тонно нооһон абтаһан байна. Мүнөө МНР өөһэдтөө хэрэгтэй тарья ургуулжа хуряадаг болонхой. Тиимэһээ ороохо тарьянай асуудал шиидхэгдэжэ, адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлэгдээ, мал ажалай продукци ехээр ондоо гүрэнүүдтэ худалдагдадаг болоо.

Монголой Арадай Республика манай Буряадай республика хоёрой хоорондохи хүдөө ажахын талаар харилсаанууд улам хүгжэнэ. Манай механизаторнууд монгол нүхэдтөө шэнэ газар хахалха, ургаса хуряаха, хүдөө ажахын техникэ ашаглаха болоод, мүн бэшэшье хэрэгүүдтэнь нүхэд ёһоной туһа хүргэнэ.

Мүнөө Монголой бүхы ажалшад МНРП-гэй XVII съездые ажалай бэлэгүүдээр угтахын түлөө тэмсэн ажаллана. МНР-эй үргэн ниитэ «МНР-эй арадай ажахы ба соёл культурые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй» проектые зүбшэн хэлсэнэ. Зургаадахи табан жэлэй түсэбтэ даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула арадай ажахын арга боломжонууд элирүүлэгдэнэ.

В. ЦЫРЕМПИЛОВ,
Буряадай Ниитын эрдэмэй институтэй научна хүдэлмэрилэгшэ.

Р-эй Верховно Советэй Президиумэй Указһаа

Р тэ АЖАҺУУДАГ ОЛОН ХҮҮГЭДЫЕ ТҮРЭҺЭН, МҮҮЖҮҮЛҺЭН ЭХЭНЭРНҮҮДТЭ «ЭХЭ ГЕРОЙ» ҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

арбаһаа үлүү хүүгэдые түрэһэн, хүмүүжүүлһэн нүүдтэ **«Эхэ-Герой» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ ол-** **СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй грамота-** не барюулха:

РЯАДАЙ АССР-һээ

лаева Зинаида Цыцы- — Баргажанай ай- Карл Марксын нэрэм- колхозой колхозница.

гидеева Валентина евнада — Баргажанай Карл Марксын нэ- колхозой колхоз- нада — Баргажанай аймагай Һүбэ тосхоной гэрэй эзэн эхэнэр.

Пермякова Лампея Александровнада — Түнхэнэй аймагай хүдэлмэрилэгшэ.

Шагдарова Дулмажап Сампиловнада — Яруунын аймагай Тулдуунай совхозой хүдэлмэришэн.

акова Ирина Иванов-

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.
СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

осква, Кремль.
976 оной майн 17.

«Һуралсалай үдэр бүхэндэ—ашаг үрэ, шанар». КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри бэелүүлхын түлөө ПВО-гой Н-скэ частиин сэрэгэй лётчигууд иимэ уряа табинхай. Мүрысөөндэ нэгэдэхи классай сэрэгэй лётчик, коммунист майор Э. Бугорскиин (зүүн гарһаа) хүтэлбэрилдэг эскадрили түрүүлнэ. Тактическа һуралсалда энэ эскадрили һайн бэлэдхэл харуулаа. ТАСС-ай фотохронико.

Номой таг

„ДУГЫ"

яад хэлэн дээрэ дтэ зорюулагдан бэ- пэн номой таг дээрэ гэжэ нэрэгэй шү- дэй шэнэ согсолбор гээшэ. Авторынь Георгий Дашабы Тус ном эгээл бишы- һургуулиин наһа гүй- хүүгэдтэ зорюу-

соо арбан гурбан бэгтанхай. Эгээл хүүдаһанда үглөөгүүр» гэһэн шүлэг ороо. «Ли- бишыхан герой һургуулида оро- байхадаа, үнтажа арай тэжэ үглөө- болгожо, одоошье үргэлэн, эрдэм харгыгаар түрүү- алхам хэһэн тухай- дэрэнэ.

Һолонго» гэжэ шүлэг бишыхан хүбүүн бо- һүүлээр тэнгэридэ бии болоһон һолонгые зураца. Тиигээд наранай орохолоор, тэрэнь үгы болошоод, хүбүүе гаихуулба. Һолонгонь имагтал альбом соонь балархагүйгөөр үлэшөө.

«Алирһан», «Балжан-Гарма сэсэг», «Һубһад», «Доржын хасар», «Загаһашан» болон бусад шүлэгүүдыень бишыхан уншагшад һонирхохо байха.

«Һонюуша» гэһэн шүлэг соо хамаг юумэ һонирхоходоо бэрхэ аад, гэрээндээ анхаралаа удаан хандуулжа шададаггүй, халиргай зантай Ошор гэжэ хүбүүн шүүмжэлэгдэнэ:

Замбуулинай одон-
онгосын
Жолоошон болоһойб
гээ. —
Оһол гэнтэ болоо һаань,
Огторгойдо шаташахаб
гээд.
Баатар жолоошоноо
орхижо,
Барилгашан болоһойб
гээ, —
Ута кранда һуутараа,
Унаал һаа бузар гээд,
Гоё барилгаяа орхижо,
Геолог болоһойб гээ.

Гэхэ мэтээр Ошор хүбүүн олон мэргэжэл голоно. Энэ шүлэгые бишыхан үхибүүдтэ уншажа үгөөл һаа, Ошорые бурүу тиигэнэ, би тиигэхэгүйб гэһэн мэдэрэл түрэхэ байха.

Номдонь нэрэ үгэһэн «Дугы» гэжэ шүлэгэй ритм һөөл зохид. Тиигээдшье энэ шүлэг шогтой.

Амитай болон амигүй байгаалиие хамгаалха, аршалха тухай асуудал һүүлэй үедэ эридээр табигдадаг болоно байна. Ном соо ороһон «Харсага» гэжэ шүлэг тэрэ талаараа һонирхолтой. Бишыхан хүбүүн борьболоонуудые харсагаһаа аршална.

«Минии хээтэй» гэһэн шүлэг зохидхон байна. Крановщигаар хүдэлдэг Балма хээтэйдэ атаархажа, ехэ болоод, кран жолоодохо дуран багашуулай сэдьхэлдэ мүндэлжэ болохо.

«Дугы» гэжэ ном гоё зурагуудаар шэмэглэгдэнхэй. Зурагуудыень уран зурааша Ю. А. Чирков хээ юм. Зүгөөр зарим зурагуудынь ондоо тээ гэхэ гү, али удхадань зохиһон шүлэгһөө холо абаашагдажа барлагдашаһан байна. Жэшээнь «Һубһад» гэһэн шүлэгэй зураг «Доржын хасарга» зурагдаһан юм гү гэжэ һанахаар. Харин «Балжан-Гарма сэсэг» гээшын зураг гурбан хуудаһа алдалаад оронхой. Тиигэдшье басаганай барижа байһан сэсэг балжангармадал адли бэшэ, харин алоэ юм гү, али юун бэ гэжэ һэжэглэхээр. «Минии хээтэйдэ» зураһан зураг «Шасаргана» соо хабшуулдаа.

Яаба хээбэшье бишыхан уншагшадта үшөө нэгэ бэлэг баригдаба. Номой магазинуудта, библиотекэнүүдтэ эльгээгдэжэ, багашуулай гарта энэ ном түргөөр орохо бээз даа.

Ц. ДОНДОГОЙ.

«Труд» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлдэ табадахи разрядай гуталшан Г. И. Ильин эрхим ажалаараа суурхана. Захилшадай захяануудые саг соонь, һайн шанартайгаар дүүргэжэ, олоной һайшаал, магтаалда хүртэдэг. Түрүү хүдэлмэришэн коллективэйнгээ чинтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, залуу хүдэлмэришэдтэ баян дүй дүршэлөө дамжуулан үгэдэг һайн, һайхан заншалтан юм. Дүй дүршэлтэй, үнинэй хүдэлмэришэнэй үбсүүе Ажалай Алдар Солын III шатын орден гоёоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: табадахи разрядай гуталшан Г. И. Ильин ажалдаа.

С. ВАЛДУЕВАЙ фото.

ҺУРАГШАДТА— ТРАКТОРИСТЫН ҮНЭМШЭЛГЭ

Манай аймагай Түнхэнэй, Тоорын, Жэмһэгэй, Толтойн дунда һургуулинуудай һурагшад хүдөө ажахын техникэ шудалдаг юм. Тиигэжэ тэдэнэр аттестадтаяа хамта трактористын үнэмшэлгэтэй болоно гарана.

Май һарын 20 доор манай Толтойн дунда һургуулида гүрэнэй шалгалта болобо. Хамта дээрээ 30 гаран хүбүүд, басагад трактористын үнэмшэлгэ абаа. Эдэ шалгалтануудта аймсоведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин ахамад инженер А. М. Зверев, инженер Н. А. Томилов, тус управлениин кадрнуудай таһагые даагша Е. Г. Толмачёва гэгшэд байлсажа, һурагшадта олон янзын орсо асуудалнуудые табиһан байна. Асуудалнуудтань һурагшад зүбөөр, тоб гэмээр харюусаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Арбадахи классай һурагшад С-Д. Манзаев, С. Ангархаев, Г. Хамагаев, А. Жамбалов, В. Петухов, О. Таряшинов болон бусад трактор, машинануудые һайнаар шудалһан байжа, комиссиин гэшүүдэй зүгһөө һайн сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Тэдэнэр трактор жэншэдгүй һайнаар жолоодохо байһанаа харуулаа. Багша оной апрель һарада «Восточные Саяны» колхозой хүтэлбэрилэгшэд һургуулидамнай МТЗ-50 түхэлэй мөөртэ трактор бэлэглэһэн юм. Тиигэжэ һурагшад трактор жолоодолгын һайн дүршэлтэй болоһон байгаа.

Һургуулидамнай трактор, хүдөө ажахын бусад машинануудые шудалха түсхай кабинет муу бэшээр түхеэрэгдэнхэй. Кабинет соо онь- механизмуудай олон кадууд, зурагууд бии. Тагууд дээгүүр МТЗ-50, ДТ-75 түхэлэй тракторнуудай частьнууд, детальнууд табигданхай. Мүн хүдөө ажахын машина, тракторнуудтай һурагшадаа танилсуулхын тула һуралсалай фильмүүдые харуу а байдагбди. Эдэ бүгэдын шаар тэдэнэй мэдэсэнь ниилээд дээшэлнэ гээшэ.

Урда жэлнүүдтэ манай һургуули дүүргээд, колхоздоо магтаалтай һайнаар ажаллажа ябаһан залуу механизаторнууд олон. Тэдэнэй тоодо В. Фролов, В. Котовщиков, Б-М. Талханов, аха дүү Малзуровтан болон бусад ороно. Мүнөө тэдэнэр «Восточные Саяны» колхозой үргэн уужам таряалан дээрэ «булад агтаяа» жолоодожо, баян ургасын үндэһэ һуури табилсажа байна. Тэдэнэй эрхим һайнаар ажаллажа байхада, бидэнэр — багшанарынь урматай, баяртай ябадагбди.

Һургуулиимнай багшанар В. Д. Соктоев, Г. Г. Хальбеев гэгшэд энэ зундаа һурагшадай үйлэдбэриин бригада хүтэлбэрилжэ, куузику харуулалха юм. Намартаа тэрэнээ хуряажа, түрэл колхоздоо горитой туһа нэмэри хүргэхэ байна. Мүн тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадалсаха.

Б. БИРБАЕВ,
Толтойн дунда һургуулиин багша.
Түнхэнэй аймаг.

АЖАЛШАДАЙ ЭРИЛТЫЕ АНХАРААГҮЙ

ТАНИИЕ ямараар ХАНГАНАБ

Үнгэрөөшэ жэлэй октябрь һарада Улаан-Үдэ хотын Борсоевой гудамжадахи «Виадугай» хажууда «Горплодовощторг» хартаабха, овощ наймаалха магазин нээжэ, тэндэхи хүн зониие ехээр баярлуулаа бэлэй. Юуб гэхэдэ, Ленинэй гудамжадахи 15-дахи магазинһаа ондоо шэлэй завод хүрэтэр тиимэ магазин үгы гээшэ.

Гэбэшье хүнүүдэй баяр тиимэшье үни бэшэ байшоо. Хоёр һараһаа заа үлүүхэн хүдэлөөд магазин хаагдашоо һэн. Тэндэхи хартаабха, овощ абахын түлөө баһал хотын түбтэхи магазинуудта ошохо баатай болошоо.

Шэнэ магазин 15-дахи магазинай филиал болгогдоһон байгаа. Һая хүдэлжэ эхилһэн магазиндаа туһалхын орондо, хүтэлбэрилэгшэдынь тэндэ хартаабха, овощ багаар үгэдэг һэн. Тэрэнһээ боложо магазин түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Энэ шалтагаанһаа 15-дахи магазиниие даагша Г. А. Рандина «Горплодовощторгын» директор В. В. Шухановай зүбшэлөөр магазиниие хаажархёо.

15-дахи магазинай болон «Горплодовощторгын» хүтэлбэрилэгшэдэй хүн зоной эрилтэ хараада абаагүйе энэ ушар харуулаа. Республикын худалдаа наймаанай министерство хэмжээ абаха ёһотой.

Д. КОЛМАКОВ.

«АБРИС» АЯН ЗАМДА МОРДОБО

КЕМЕРОВСКЭ ОБЛАСТЬ. Эндэхи үйлэдбэриин нэгэдэлдэл «Абрис» гэжэ туристнуудай клуб залуу, һаяхан эмхидхэгдэһэн юм.

«Азот» нэгэдэлэй 5 мянган хүниинь «СССР-эй турист» гэһэн тэмдэгтэй, 985-ниинь туризмаар спортивна зүг шэг олололгоор спортивна разрядтай.

Үйлэдбэриин нэгэдэл болон участогуудта клубай жэл соо хэхэ хүдэлмэриин түсэб зүбшэн хэлсэгдэдэг, хүдэлмэришэдэй һанамжа, дурадхалнууд хараада абтадаг. Следүүдые эмхидхэн үнгэргэлгэ, дайшалхы болон ажалай алдар солын газарнуудаар аяншалга. Сибириин түүхэтэ болон дурасхаалта газарнуудаар экскурси үнгэргэхэ гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд эртээнһээ түсэблэгдэдэг.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: туристнууд түрэл нютагаингаа үзэсхэлэн һайхан газарнуудаар аяншалхаяа гараба; Томь мүрэнэй баруун эрьеын эгсэ шулуун хабсагай гаталха гэһэн зорилго эдэнэр урдаа табинхай.

ТАСС-ай фотохронико.

УРАН ХАТАРАЙ ҮДЭШЭ

СССР-эй арадай артистка РСФСР-эй Гүрэнэй шангай лауреат Л. П. Сахьяновагай оюун бэлигээр республикымнай олон түмэн харагшад омогорхон байдаг.

Һаяхан Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта балеринын зохёохы хүдэлмэриин үдэшэ болобо. Энэ үдэшые баледэй искусствада дуратайшуулай һайндэр болоо гэбэл ехэшье алдуу болохогүй хаш. Эндэ театрай артиснар, хатарай училищиин һурагшад олоороо хабаадалсаа. Юуб гэхэдэ, балерина театрай сценэ дээрэ хатарай хэлээр гайхамшагта образуудые харуулжа байхаһаа гадна, хатарай училищиин уран һайханай хүтэлбэрилэгшөөр хүдэлмэрилжэ байдаг. Тиигэжэ тэрэ Буряадай балетнэ искусствын хүгжэлтэдэ өөрынгөө нангин хубитые оруулан, театрай ерээдүйн халааниие бэлдэжэ байдаг.

Энэ үдэшын эхин дээрэ училищиин һурагшад классическа хатарай зүйлнүүдые һонирхолтойгоор харуулаа. Байгша оной хабар Москва хотодо болоһон хатарай училищинуудай 4-дэхи конкурсдо Л. П. Сахьяновагай һурагшад муу бэшээр хабаадалсаа һэн. Энэ конкурсдо оронойманай хатарай 19 училищи харагдаа. Москва, Ригэ, Пермь, Киев хотонуудай түлөөлэгшэдтэй хамта Буряад оронойманай эдир хатаршад П. Чайковскиин нэрэмжэтэ концертнэ залай сценэ дээрэһээ өөһэдынгөө бэлиг шадабари харуулаа. Гол түлэб классическа хатарнуудые гүйсэдхэһэн манай училищиин һурагшадай мэргэжэл шадабаринень Москвагай хореографическа училищиин директор С. Головкина үндэрөөр сэгнээ бэлэй:

Конкурсно харалга дээрэ һурагшад Л. Минкусай «Дон Кихот», Б. Асафьевай «Пламя Парижа» баледүүдһээ хэһэгүүдые, П. Чайковскиин «Шелкунчик» баледһээ адажио, «Хун шубуута нуурһаа» багахан хун шубуудай хатар харуулһан байха юм.

Бэлигтэ артистка Л. Сахьяновагай зохёохы хүдэлмэриин үдэшэ дээрэ Л. Минкусай «Дон Кихот», Ж. Бизе — Р. Щедринэй «Кармен-сюитэ» гэһэн баледүүдһээ хэһэгүүд табигдаа. Эндэ балерина Китриин, Карменэй партинуудые гайхамшаг бэрхээр хатаржа, харагшадые баясуулаа.

Театрай артистнар А. Павленко, Ю. Муруев, Б. Васильев, Е. Самбуева, Л. Протасова, Т. Миханошина болон бусад энэ үдэшэ хатараа.

Манай корр.

ХЯАГТЫН АЙМАГТА

ДУРАСХААЛАЙ ХҮШӨӨ ТАБИГДАБА

Хяагтын хүүгэдэй нэгэдэхи байшанда хүмүүжүүлэгдэһэн 16 хүбүүд, басагад Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай жэлнүүдтэ баатарай үхэлөөр ами наһаяа алдаһан юм. Эдэнэрнай хэд бэ гэхэдэ, Семён Фалилеев, Иван Головкин, Василий Лавцов, Мария Сорокина, Николай Кутимский болон бусад болоно. Хяагтын хүдөө ажахын техникумдэ һуралсажа ябаһан долоон басаган һайн дураараа фронт ошоһон байгаа. Тэдэнэй нэгэн, мүнөө Москва хотодо ажаһуудаг Ольга Аксёнова хүүгэдэй байшанда иимэ удхатай бэшэг эльгээгээ:

«Дайн дажарай хүндэ жэлнүүдтэ би оборонын заводто хүдэлжэ гарааб. Тиихэ үедөө хоёр удаа шархатаһан, нэгэ дахин хүндөөр оборготоһон байгааб. Мүнөө пенсидэ гаранхайб. Зүгөөр хэн нэгэнэйтнай Москва хото ерэбэл, намда орожо гараа һаатнай аргагүй ехээр баясаха һэм...»

Манай Эхэ орон геройнуудаа хэзээдэшье мартадаггүй. Тээсгэн хүүгэдэй байшангай шэнэ корпусой дэргэдэ эдир геройнуудта зорюулагдаһан хүшөө-памятник бодхоогдожо, олон зоной хабаадалгатай митинг үнгэрһэн байна. Тиин хүшөө-памятник нээлгэдэ республикымнай аймагууд болон хүдөө нютагуудһаа Хяагтын хүүгэдэй байшанда хүмүүжүүлэгдэжэ, ажалай арюун замда гараһан хүнүүд ерэһэн байгаа.

Эхэ орондомнай дайгаар ороһон фашис Германиин сэрэгшэдэй урдаһаа ами наһаяа хайрлангүй баатарай үхэлөөр унаһан үетэн нүхэд тухайгаа үгэ хэлэгшэд дулаан үгэнүүдээр дурсан, сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

— Минии аха Семён намтайгаа суг хүүгэдэй байшанда байхадаа журам һайнтай, бэрхээр һурадаг, бидэнэр дүүнэртээ энэрхы сэдьхэлтэйгээр хандадаг байгаабди. Тэрэ хүдөө ажахын техникумдэ һуралсажа ябахадаа хүдөө нютагта гаража ажаллахаб гэдэг бэлэй. Дайнай эхилэн сасуу тэрэ һайн дураараа фронт мордоо һэн. Ахамни Кенигсберг шадар наһа бараһан юм, — гэжэ Е. Г. Фалилеева-Рычкова хөөрэнэ.

Екатерина Георгиевна Хяагтын хүүгэдэй байшанда хүмүүжүүлэгдэһэн З. Г. Рысмятоватай суг мүнөө Улаан-Үдын авиационно заводто ажаллажа ябана. Хяагта хотодо түрүүшын пионервожата байһан Т. Ф. Рыкова, хорёод онуудай комсомолка З. А. Кузькина, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадалсагша П. К. Агафонов болон бусад үгэ хэлэхэдээ, хүүгэдэй байшанда хүмүүжүүлэгдэжэ байгшадта һайнаар һурахыень, хаанашье ябахадаа аха нүхэдтөөл адли дүрбэн тэгшэ мэргэжэлтэй боложо, асари ехэ коммунизмын барилганууд дээрэ ажалай габьяа харуулжа ябахыень хүсэбэ.

«Хүүгэдэй байшанда хүмүүжэһэн, 1941 — 1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда ами наһаяа хайрлангүй унаһан сэрэгшэдтэ хэтэ мүнхын алдар соло!» гэжэ хүшөө-памятнигай нюур таладанъ алтан үзэгүүдээр һиилэтэй байханъ харагдана.

ГИДРОМЕТЕОСТАНЦИИН ЗУУН ЖЭЛ

Зуун жэлэй урда тээ Хяагта хотодо эмхидхэгдэһэн гидрометеорологическа станци ойн баярайнгаа үдэрые тэмдэглэхээр бэлдэжэ эхилбэ. Тус станцида өөрынгөө ажалда дуратай, эбтэй һайнаар ажалладаг түрүүшүүл олон юм. Коммунис ажалай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн эдэнэр үдэрһөө үдэртэ ажалдаа амжалта туйлахын хойноһоо эрмэлзэнэ. Эндэ Нина Дмитриевна Коротаева гушаад жэлэй туршада технигээр, Тамара Ивановна Некрасова тус станциин начальнигаар хорёод жэлэй туршада ажаллажа байнхай.

Хяагтын гидрометеостанци 1876 ондо нютагай врач К. П. Козих гэгшын үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн юм. «Константин Петрович өөрынгөө зөөреэр Хяагта хотодо түрүүшын гидрометстанци байгуулһан. Тус станци 1885 ондо Троицкосавск хотын мэдэлдэ үгтэһэн» гэжэ станциин түүхын данса соо географическа бүлгэмэй гэшүүн, профессор А. В. Барташев 1912 ондо К. П. Козих гэгшын наһа бараһанай дурасхаалда зорюулагдаһан тэмдэглэл соогоо бэшэһэн байдаг.

Константин Петрович тиихэ үедэ гидрометеостанци байгуулхадаа, тэндэхи аршаан булагуудые шэнжэлжэ үзэхэдөө, нютагай улад зондо туһатай гэжэ тодоруулһан байгаа.

А. СУРМАЧ.

Байгаалиие сахин хамгаална

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Тус областиин агнууриин инспекциин егерьнүүд Александр Чистиков, Федор Васильев, Евгений Паузер гэгшэд Можайска райондохи Протва мүрэнэй эрьедэ эмэ шоно хаража, мүрыень мүшхэһэн байгаа. Май һарын бороодо сохюулхадаа, эмэ шоныи нүхэндөө ороходонь, егерьнүүд мүрыень алдабагүй. Эдэнэр эндэһээ шонын 11 гүлгэ бариба. Эдэ гүлгэд зообазада байлгагдаад, удаань зоопаркнуудта эльгээгдэхэ юм.

Москва шадарай байгаалиие сахин хамгаалха талаар бэелүүлэгдэһэн хэмжээ ябуулгануудай ашаар бодон гахайнуудай, хандагайнуудай һүрэг олошоруулагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: егерь Александр Чистиков шонын гүлгэнүүдые бараад байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Спорт

Барилдаан

ЭДИР ЧЕМПИОНУУД ТОДОРБО

Эдиршүүлэй дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө нэмэл мүрысөөн һаяхан БурАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой спортын зал соо боложо дүүрэбэ.

Бага, мүн аха наһанай эдиршүүлэй дунда хоёр үдэрэй туршада үнгэргэгдэһэн энэ мүрысөөндэ 67 барилдаашан хабаадажа, хаба шадалаа туршалсаһан, арга шадабаряа үзэлсэһэн байна.

35 килограммай шэгнүүртэ 12-той хүбүүн Саша Бардаханов нүхэдһөө бэеэр багашагшье һаа, хаба шадалтай, арга дүрэтэй байһанаа харуулба. Һүүлшын уулзалгада С. Бардаханов («Спартак») Толя Мантаковтай барилдахадаа, шанга добтолго хэжэ, нюрган дээрэнь унагаагаад, эгээл хүнгэн шэгнүүртэнэй дундаһаа Улаан-Үдэ хотын чемпионой нэрэ солодо түрүүшынхеэ хүртэбэ. Арбан хоёрхон наһандаа иимэ үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэхэһөө ехэ баяр байха аал!

Удаань Ивалгын дунда һургуулиин һурагшад Саша Доржиев, Саша Мархаев гэгшэд эдэбхитэй һайнаар барилдажа, илаһан байна.

41 килограмм. Эндэ Улаан-Үдын авиационно заводой «Забайкалец» клубай эдир барилдаашад Юра Трифонов Илюша Габагуев хоёр булташаа булюу байжа, түгэсхэлэй нааданда уулзаба. Юра нүхэрөө арга дүрэдөө оруулаад диилээ.

47 килограммай шэгнүүртэн соохоо бүхы уулзалгаяа һайнаар үнгэргэһэн А. Данчинов («Спартак») түрэл хотынгоо чемпион болобо.

Урда тээнь ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадажа, олондо яһала мэдээжэ болоһон хүбүүд аха наһанай эдиршүүлэй бүлэгтэ барилдаһан байна. Жэшээнь, «Буревестник» бүлгэмэй түбэй соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ гурбадахи һуури эзэлһэн Улаан-Үдын 1-дэхи дунда һургуулиин 9-дэхи классай һурагша Николай Бураев, Александр Милгадаев. Алексей Данчинов болон бусад барилдаанай һайн арга дүрэтэй байһанаа харуулжа, Улаан-Үдэ хотын чемпионууд болобо.

60 килограммда «Забайкалецай» эдир барилдаашан Юрий Матхонов һайн техникэтэй байгаа.

Физкультура болон спортын городской комитедэй Хүндэлэлэй дипломууд, дурасхаалта бэлэгүүд илагшадта барюулагдаба.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ТҮРҮҮШЫН ТАБАНАЙ ТООДО

Ураалай шэлэнүүдһээ эхилээд Номгон далай хүрэтэрхи хото городуудай футболистнуудай дунда СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ түрүү һуури эзэлхын түлөө эхилһэн нааданай ээлжээтэ уулзалганууд үнгэргэгдэбэ. Наадан майн 27-до, 30-да үнгэргэгдэһэн байна. Хоёр уулзалгын дүн хаража үзэхэдэ, хамтадаа 24 командын футболистнууд наадаһан байба. Эндэ зарим нэгэ командунууд хоёр, нүгөөдүүлынь нэжээд уулзалга үнгэргэһэн байха юм.

Гурбан уулзалгын урда тээ мүрысөөнэй таблицада түрүү һуури эзэлһэн Барнаулай «Динамо» команда нэгэ наадаяа гэртээ үнгэргэхэдөө, Новосибирскын «Чкаловец» командые 1:0 тоотойгоор шүүһэн, харин Томскын «Торпедэдэ» айлшалхадаа 0:1 тоотойгоор шүүгдэһэн байба. Хоёрдохи һууринда гараһан Хабаровскын СКА команда эдэнэртэ айлшалһан Владивостогой «Луч» командын футболистнуудые 2:0 тоотойгоор шүүгээд табиба.

Байгша онһоо манай зонодо наадажа эхилһэн Свердловскын «Уралмаш» команда хоёр уулзалгаһаа гурбан очко абаба. Эдэнэр өөрынгөө стадион дээрэ Уфагай «Строитель» командые 3:0 тоотойгоор шүүһэн, Ижевскын «Зенит» командада айлшалхадаа 1:1 тоотойгоор тэнсэбэ.

Дүрбэдэхи һуури эзэлһэн Братскын «Энергия» команда нэгэ наада гэртээ үнгэргэхэдөө Красноярскын «Автомобилист» командые 2:1 тоотойгоор шүүһэн байгаа.

Майн 30-най үдэр өөрынгөө стадион дээрэ наадаһан манай «Сэлэнгэ» командын футболистнууд Шэтын «Локомотив» командые 4:1 тоотойгоор шүүһэнэй удаа, түрүүшын табанай тоодо орожо шадаба. Энээнэй удаа «Сэлэнгэ» команда Ураалай шэлэнүүд хүрэтэр ээлжээтэ наадануудаа үнгэргэхөөр холын аян замда мордобо. Тиин июниин 3-да Эрхүүгэй, июниин 10—15—19-дэ Ижевскын, Свердловскын, Уфагай командануудтай наадаха болобо. Өөрынгөө стадион дээрэ июниин 26-да Тюмениин «Нефтяник» командатай наадаха юм.

Зонын үнинэй командануудай нэгэн Красноярскын «Автомобилист» өөрынгөө стадион дээрэ Ангарскын футболистнуудые 4:0 тоотойгоор шүүбэ. Түрүүшын нааданһаа мүрысөөнэй таблица толгойлжо ябаһан Благовещенскын «Амур» командын футболистнууд бусад хото городуудта айлшалжа эхилхэдээ «бүдэржэ» захалба. Жэшээнь, майн 27-до Владивостогой «Луч» командын стадион дээрэ үнгэргэгдэһэн нааданда 3:0 тоотойгоор шүүгдэхэдээ, мүрысөөнэй таблицада аяар зургаан һуури гэдэргээ сухариха баатай болобоха юм. Нижний - Тагилай «Уралец» команда Омскын «Иртыш» командада айлшалхадаа, талмайн эзэдтэй 0:0 тоотойгоор тэнсэжэ гарахадаа, нэгэ очко бэшүүлжэ шадаа. Эрхүүгэй командын футболистнууд өөрынгөө стадион дээрэ Шэтын «Локомотивтай» наадахадаа, 1:1 тоотойгоор тэнсэһэн байба.

Уншагшадай анхаралда мүнөөдэрэй байдалаар мүрысөөнэй таблица толилогдобо

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Динамо» (Барнаул)	8	5	2	1	12— 7	12
СКА (Хабаровск)	7	5	1	1	11— 3	11
«Уралмаш» (Свердл.)	8	5	1	2	16— 8	11
«Энергия» (Братск)	7	4	2	1	9— 6	10
«Сэлэнгэ» (Улаан-Үдэ)	7	4	1	2	11— 6	9
«Автомобилист» (Кр-ск)	8	4	1	3	13— 9	9
«Амур» (Благовещенск)	7	3	3	1	7— 6	9
«Уралец» (Н-Тагил)	7	2	4	1	5— 3	8
«Луч» (Владивосток)	8	2	3	3	10— 8	7
«Торпедо» (Томск)	7	2	3	2	4— 4	7
«Ангара» (Ангарск)	7	2	3	2	7—10	7
«Нефтяник» (Тюмень)	7	3	1	3	6— 9	7
«Зенит» (Ижевск)	7	1	3	3	3— 5	5
«Чкаловец» (Новосиб.)	7	1	3	3	2— 5	5
«Иртыш» (Омск)	8	1	2	5	3— 9	4
«Локомотив» (Шэтэ)	8	0	4	4	3— 9	4
Эрхүүгэй команда	7	0	4	3	7—13	4
«Строитель» (Уфа)	7	1	1	5	5—13	3

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Зун—үндэр һү һаамай хаһа» —түрүү бэшэг. «Социалис мүрысөөнэй ябаса тухай»—суглуулбари. ТАСС-ай һүүлэй шэнэ һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Алта малтагшад хаһадаа бэлдэнэ»—В. Ивановой корреспонденци. «Депутадуудай үүсхэл»—А. Данькогой статья. «Түрэл орондомнай»—суглуулбари. «Майн Пленумэй шиидхэбэринүүдэй ёһоор»—ТАСС-ай статья.

Гурбадахи хуудаһан тематическа, «Правда Бурятии» газетын уншагшадһаа ерэһэн бэшэгүүдээр бүридхэгдөө.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Зунай аяншалганууд» — манай хөөрэлдөөн. Спорт. Хилын саана. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

«Орбита». 09.05 — «Вечный зов» — уран һайханай олон сериитэй фильм. 1-дэхи сери — «Старший брат» (үнгэтэ). 10.20 — «Ёһотойл хүбүүд даа» (үнгэтэ). 11.20 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 11.50 — Забһарлалга. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Черная гора»—уран һайханай фильм (үнгэтэ). 13.35 — Гомер «Одиссея». (Хоёрдохи дамжуулга). 14.35 — В. Мещеринэй хүтэлбэри доро хүгжэмэй электро- инструментнүүдэй оркестр наадана (үнгэтэ). 15.00 — «Вечный зов» — олон сериитэй фильм 1-дэхи сери — «Старший брат»... 16.15 — «Мүнөөнэй эрдэм наука» (үнгэтэ). 16.45 —«Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 17.15 — Футбол «Торпедо» — «Динамо» (М). 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — Телепанорама. 18.50 — «НТИ — хүдөө ажахыда». 19.15 — «Факел» — залуушуулай программа.

«Орбита». 19.55 — «Баатаршалга. 20.30 — Дэлхэйн оюун бэлиг (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Спортын пониин (үнгэтэ). 1. Футбол. «Торпедо»—«Динамо» (М). 2. «Спортлото» наадалга. 22.15 — «Мүнөөнэй эрдэм наука». 22.45 — «Вечный зов» (1-дэхи сери). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 18.00 — Забһарлалга.

«Орбита». 18.40—«Вечный зов» (1-дэхи сери).

Улаан-Үдэ. 19.55 — «Шинии һуралсалай номдо нэмэлтэнүүд». 20.20 — «Политическэ асуудалаар хөөрэлдөөн (буряадаар). 20.30 — «Хүн ба байгаали». 21.05 — «Байгаалиие хамгаалха бүхэдэлхэйн үдэр» гэһэн хөөрэлдөөн (буряадаар). 21.20 — «На диком бреге» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери).

Хилын саанаһаа

· телефон · телеграф · радио

БОНН

ГКП-гэй ПРАВЛЕНИИН ПРЕЗИДИУМЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Совет правительствын мэдүүлгэ хадаа СССР-эй болон ФРГ-гэй хоорондохи харилсаанай асуудалнуудта бүтэмжэтэй һайнаар хандалгын шэнэ гэршэ болоно гэжэ ГКП-гэй правлениин Президиум тоолоно. Совет документ дотор эб найрамдал залан сэхээр хангаха гэһэн политика элеэр харагдана гээд Президиумэй Дюссельдорфдо тараагдаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. КПСС-эй XXV съезд дээрэ энэ политика үшөө дахин батадхагдаа һэн Европо түбидэ, бүхы дэлхэй дээрэ шахардуу байдал һулаируулхые Совет правительство хэлбэришэгүйгөөр оролдоно, тиигэжэ шахардуу байдал һуларуулха хэрэгэй тэхэришэгүй болохын түлөө ажал ябуулна, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга болюулхые хүсэнэ, ФРГ-тэй харилсаагаа үргэдхэнэ.

Гэхэ зуура, аюул түбэгтэй үйлэ хэрэгүүдтэй дашарамдуулан, Совет правительство һанаата боложо байһанаа мэдүүлнэ гээд ГКП-гэй правлениин Президиум мэдүүлнэ. Шахардуу байдал һулаируулгые буруушаадаг хархис хүсэнүүд харата ябуулгануудаа улам үргэдхэжэ байна. Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын хэлсээе буруу һүргэхые эдэнэр оролдоно.

Советскэ Союзай һанаата болоһон энэ ушарые Президиум хубаалдана. Эб найрамдал хангахын түлөө арадайнгаа болон Европын бусад оронуудай арадуудай үмэнэ ФРГ-гэй правительство ехэ харюусалгатай юм гэжэ тэмдэглэнэ.

Шахардуу байдал хэлбэришэгүйгөөр һуларуулхын, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хураахын тула социалис оронуудтай ФРГ-гэй баталһан договорнуудые бодото дээрэнь бүрин хүсэдөөр бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхыень ГКП-гэй правлениин Президиум ФРГ-гэй демократическа олониитые, эб найрамдалда дуратай ба түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдые уряалба.

СОФИ

БОЛГАР АРАДАЙ БАТА НЭГЭДЭЛ

ТАС

НРБ-гэй Арадай суглаанда, нютагай арадай Соведүүдтэ, мүн судьянар болон арадай заседательнуудые һунгаха һунгалтын дүнгүүд тухай Түбэй һунгуулиин комиссиин мэдээсэл эндэ толилогдобо.

Һунгалта эмхитэйгээр үнгэрөө, һунгалта тухай хуули бүрин сахигдаа гээд мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ. Арадай суглаануудта, нютагай арадай Соведүүдтэ дэбжүүлэгдэһэн бүхы кандидадууд һунгагдаһан байна. Майн 30-да нютагай сагаар 16 часта оронной бүхы округуудтахи һунгагшадай 99,6 процентнь дуугаа үгөөд байгаа.

БКП-е тойрон жагсаһан Болгарнии ажалшадай бата нэгэдэлтэй, нягта жагсаалтай байһые, БКП-гэй XI съездын зорилгонуудые бэелүүлхээр эрид шиидэнги байһые һунгалтын үдэр элирхэйлэн харуулһан байна гэжэ «Работническо дело» газетэ бэшэнэ.

ДЖОРДЖТАУН

БЭЕЭ ДААҺАН БАЙДАЛАА ХАМГААЛХА

ТАСС

Гайана бүтэмжэтэй һайн хубилалтануудые хэхэ зам, социализмда дабшан ороходо зам хараалаад байна гэжэ Гайанын премьер-министр Форбс Бернхэм оронойнгоо бэеэ дааһан байдалтай болоһоор арбан жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ мэдүүлээ. Гайанын экономическа байгуулалтые шэнэдхэн хубилгаха түсэбүүдые зохёон табиха зорилготойгоор правительство түсэблэлгын тусхай комитет болон бусад зургаануудые эмхидхээ гэжэ оронойнгоо хүн зондо хандаһан үгэ соогоо мэдээсээ. Бэеэ дааһан байдалай үдэрые һайндэрлэлгэ оронной байдалдахи шухала үйлэ хэрэгтэй—Англиин «Букер Бразерс» гэдэг компаниие гүрэнэй мэдэлдэ оруулалгатаи тудалдаһан байна. Энэ хадаа Гайанын айхабтар ехэ туйлалта болоно.

Һүүлэй арбан жэл соо Гайанын туйлаһан амжалтанууд тухай хэлэхэдээ, оронноймнай урда хүшэр бэрхэшээлтэй зам оршоно гээд премьер-министр тэмдэглээ.

ВАШИНГТОН

Хельсинкиин уг зорилгодо тааранагүй

ТАСС

Оронной баруун эрье шадарай профсоюзай эмхинүүдэй уряалаар ерэхэ гэхэдэнь, Совет профсоюзай делегацида визэ үгэхэеэ американ засагаархид арсаһан байна гэжэ США-гай гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ пресс-конференци дээрэ мэдээсээ.

Иимэ шиидхэбэри аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар Хельсинкидэ болоһон зүблөөнэй түгэсхэлэй актын удхада, тодорхойлон хэлэхэдэ, зүблөөндэ хабаадаһан оронуудай арадуудай хоорондо холбоо барисаа тогтоохо гэһэн асуудалда хайша хэрэгээр хандаһан ябадал мүн.

Гүрэнэй департаментын дурадхалаар Юстициин министерство Совет профсоюзай делегациин ерэхыень зүбшөөһэн саарһа үгэжэ шадаха байна гэжэ гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэ засагаархидай энэ шиидхэбэриие сагааруулан хэлэбэ.

ВЕНЭ

ЭКОНОМИЧЕСКА ХУБИЛАЛТАНУУДЫЕ ХЭХЫН ТҮЛӨӨ

ТАСС

Австриин Коммунис партиин түрүүлэгшэ Франц Мури «Фольксштимме» газетэдэ статья толилуулхадаа, экономическа хүшэр хүндэ асуудалнуудые ажалшадай эзэм дээрэ табиха гэһэн предприятинуудай эзэдэй һэдэлгые эрид буруушааба. Үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ, налог татабариин дээшэлэлгэ, салин хүлһэнэй уналга—эдэ бүгэдэ Австриин мүнөөнэй байдалые элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ КПА-гай түрүүлэгшэ бэшэнэ.

Орооһо тарианай, һүнэй үнэ сэн дээшэлүүлхэ эрилтэ табижа байһан Австриин арадай партиин хүтэлбэрилэгшэдэй хараа бодолые Ф. Мури буруушааба.

Орон дотор экономическа байдалай хүндэрхэдэнь, Австриин хүн зон ерээдүйдөө этигэхэ аргагүй болоно. Тиимэһээ орон дотороо экономическа хубилалтануудые хэхэ шухала.

БЕЙРУТ

ШАХАРДУУ БАЙДАЛТАЙ БАЙҺААР

ТАСС

Ливандахи байдал түгшүүрилтэй, шахардуу шанга байһаар. Палестин зугадагшадай Бейрудһээ урдуур байдаг Сабра, Шатила гэжэ лагерьнуудые, мүн ниислэл хотын хүн зоноор олон районуудые ехэ буугаар, ракетээр үнгэрэгшэ амаралтын үдэр буудаһан байна. Энээнэй үеэр 270 хүн алуулаа, 680 хүн шархатуулагдаа.

Бейрут хотые электрын элшэ хүсөөр хангадаг түхеэрэлгэ майн 30-да һандаагдаһан байгаа. Хотын зарим кварталнуудта мэргэжэлтэд тэрэниие заһабарилба.

Хёмороо зүришэлдөөнэй эхилһэнһээ хойшо энэ үдэр ниислэл хотодо эгээл хүшэр хүндэ байгаа гээд хэблэл тэмдэглэнэ.

ХЕЛЬСИНКИ

Эб найрамдалай үдэрнүүд Хельсинкидэ эхилбэ

ТАСС

Балтиин далай шадархи оронуудай ба Норвегиин эб найрамдалай үдэрнүүд эндэ, «Финлянди» гэжэ ордон соо эхилбэ. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй үндэһөөр зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хураахын, шахардуу байдал һуларуулхын түлөө тэмсэлэй уряа доро эдэ үдэрнүүд үнгэрхэ байна. 8 оронной: Даниин, Норвегиин, Швециин, Финляндиин, ФРГ-гэй, ГДР-эй Польшын, Советскэ Союзай делегадууд ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй актда гар табигдаһан зал соо сугларба. Политическэ ба ниитын элитэ мэдээжэ ажал ябуулагшад, парламентнуудай депутадууд, уран зохёолшод, эрдэмтэд, Финляндиин ниитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд энээндэ хабаадана.

Эб найрамдалай үдэрнүүдтэ хабаадагшадта Финляндиин Республикын президент У. К. Кекконенэй эльгээһэн амаршалга уншагдаа.

Премьер-министр М. Миеттунен Финляндиин правительствын үмэнэһөө амаршалхадаа, ниитэ Европын зүблөөнэй шиидхэбэринүүд шахардуу байдал һуларуулха хэрэгтэ һайнаар нүлөөлөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй гэбэ.

Совет делегациин толгойлогшо, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Эстониин ССР-эй профсоюзуудай Соведэй түрүүлэгшэ Л. Н. Ленцманэй СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорныи эльгээһэн амаршалга уншахадань, сугларагшад халуун дулаанаар угтаһан байна.

УНШАГТЫ[н] һонирхохо[л] байхат

ҮҮРЭЙ СОЛБОН ДЭЭР[Э] ВУЛКАН ТЭҺЭРДЭГ Г[...]

КАЛИФОРНИ штадай Го[...] стоун хотодохи мантан [...] радиотелескопой туһалам[...] Америкын астрономууд Ү[...] Солбоной хойноһоо [...] хэһэн байгаа. Тиихэдэ [...] планетэ дээрэ вулкан тэп[...] шүү гээшэл ха гэһэн баг[...] жалга хэбэ. Газарай ву[...] нуудтал адлирхуу орьё-т[...] үндэрнүүдэй Үүрэй Сол[...] нюруу дээрэ бии байһые эр[...] тэд элирүүлээ гээд «Тайм» [...] нал мэдээсэнэ.

ДАЛАЙН ДОЛГИНҺОО ЭЛЕКТРЫН ЭЛШЭ ХҮС[...]

ЭЛЕКТРЫН элшэ хүсэ [...] хын тула Англида далайн [...] гиие-хэрэглэхэ хүдэлмэри эх[...] бэ. Далайн долгиной хү[...] хүдэлдэг түрүүшын эле[...] станци 1986 он болотор [...] дахаар хараалагдана. Тэр[...] мянган киловатт хүсэтэй [...] ха ёһотой.

ГАЙХАЛТАЙ ҺОНИН БЭҺЭЛИГ

АМЕРИКЫН «Ку-Тран» [...] дэг фирмэ гайхалтай [...] юрэ бусын бэһэлигүүдые [...] тээжэ захалба. Үнэтэ шу[...] найнь орондо шэнгэн кри[...] лаар дүүргэгдэһэн кварцын [...] шыхам камера тэрээндэ [...] гагдана. «Ньюсуик» журн[...] бэшэһэнэй ёһоор, тэрэни[...] жэ ябаһан хүнэй сэдьхэл б[...] лой байдалһаа дулдыдан, [...] гэн кристаллай үнгэнь [...] даг байна. Аалин нам һаа[...] хүхэ, сэдьхэлээ хүдэл[...] һаань — хара үнгэтэй бол[...] байха юм.

ЕХЭ БА БАГА ШУУЯ[Н]

Агуу ехэ Бетховен бүхы [...] һан соогоо тоо бодолгын [...] бэн үйлэ гүйсэд һайнаар [...] һураагүй һэн ха. Арьбад[...] хубаалга гээшые тэрэ [...] соогоо хэжэ шадаагүй б[...] 12-ые 60-аар үдхэхэ гэбэл, [...] бэлигтэ композитор 12 [...] жара дахин хойно хойноһ[...] бэшэжэ нэмэдэг байгаа б[...]

Математигуудайшье ком[...] торнуудһаа үлүү гараһан ю[...] ниинь үгы. Элитэ ехэ мате[...] тигуудай нэгэн, австриец [...] хүгжэмдэ һожоргүй, ю[...] ойлгодоггүй байгаа. Тэрэ [...] тэ бэшэ иигэжэ хэлэдэг [...] ха: «Һайншье, муушье хүг[...] гэжэ үгы. Имагтал ехэ ба [...] шууяан гэжэ байдаг».

НЮДЭ САБШАХА ЗУУ[Р]

АТОМУУДАЙ радиоакти[...] бутаралгын теори зохёоһо[...] гоо түлөө химиин талаар [...] нест Резерфорд Нобел[...] шанда хүртэһэн байгаа. Ф[...] хүн аад, та яагаад хи[...] шанда хүртэбэ гээшэбта?[...] жэ журналистын асуухад[...] профессор иигэжэ харюу[...] һан байна.

— Наһан соогоо али о[...] һэлгэлтэ хубилалтануудые [...] һэн байхаб, тэд физик ба[...] наа химик болоһон уша[...] эгээл түргэнөөр, нюдэ сабша[...] зуура үргэлжэлһэн байна.

ЮРЭ БУСЫН ОЛЗО

СУХУМИИН загаһа бари[...] колхозой сейнерэй капит[...] А. Чекиров гүлымэ губщуу[...] татажа гаргаха захиралта [...] хэдэө, юрэ бусын түхэл д[...] тэй мантан томо якор[...] ооһортонь аһалдаад га[...] ерэхые харан, гайхаһан ех[...] гайхаба. Загаһашадай таби[...] гүлымэ губщуурта элдэб [...] орожо, далайн оеорһоо гар[...] дадаг гээшэ. Эртэ урдын Эл[...] дын корабльнуудай шаа[...] аяга амһартанууд, Римскэ [...] периин алтан хашарһа мүн[...] антична үе сагай элдэб хэ[...] сэлнүүд далайн оеорһоо гар[...] даһан байха.Тэд иимэ о[...] огто байгаагүй.

Загаһашад юрэ бусын [...] Абхазиин гүрэнэй музейдэ [...] лэглэбэ. Якориин утань 3 м[...] һээ үлүү. Тэрэ дүрбэн [...] гай, туд бүхэниинь метр [...] Тэрэ 400 килограмм татан[...]

Хара далайн уһанай [...] түөригдэшэһэн энэ якорь х[...] хабаатай гээшэб? Мэдэгд[...] гүй. XIV зуун жэлдэ викинг[...] дэй хэрэглэдэг байһан миис[...] һабартал түхэлтэй якор[...] энэнь тон адли байна г[...] түүхэшэд онсолон тэмдэг[...]

(ТАСС).

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика[...] торнай нэгэ сэлмэжэ, [...] бүрхэжэ байха. Ахын, Т[...] хэнэй, Захаамнай аймаг[...] та багаханаар бороо о[...] бусад газарнуудта хура [...] роо орохогүй. Зүүн-хо[...] һоо секундын 5—10 метр [...] сэтэйгээр һалхилха. 20-[...] градус дулаан болохо.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Манай адрес, телефону[д]

Индекс: 670000, г. Ула[ан-]Үдэ, ул. Ленина, [...] Телефоны: редактора [...] 2-54-54, приемная—2-54[...] зам. редактора — 2-68[...] зам. редактора — 2-62[...] отв. секретаря — 2-50[...] секретариат — 2-66-76, о[т]делы: партийной жизни [...] 2-60-91, сельского хоз[...] 2-64-36, 2-63-86, пропа[ганды] и агитации — 2-56-32, п[ро]мышленности и строитель[ства] — 2-61-35, советского ст[рои]тельства и быта — 2-69[...] культуры и школ — 2-60-2[...] писем и селькоров—2-67-8[...] информации — 2-34-05 о[б]щественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро— 2-57-63 корректорская — 2-35-95, фотолаборатория— 2-33-61.

 Типография управления по делам издательств полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-01792. Заказ № 015[...]